

sa re⁷vista

de Santa Margalida

núm. 53 • Maig 1999 • 200 ptes. • bimestral

Eleccions 99 • Visita des de Xaló • Xotets de cordeta • Quin turisme volem?

MICRA desde 1.159.000 PTAS.*

Almera desde 1.589.000 PTAS.*

Primera desde 2.081.000 PTAS.*

Primera SportWagon desde 2.891.000 PTAS.*

MAXIMA QX desde 3.519.000 PTAS.*

200SX desde 4.157.000 PTAS.*

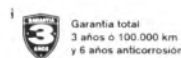
PATROL GR desde 4.511.000 PTAS.*

TERRANO II desde 2.871.000 PTAS.*

LO QUE TÚ QUIERAS

*P.V.P. Recomendados (Incluyen IVA, Impuesto de Matriculación, Transporte, Nissan Assistance y Campaña promocional, según modelos), para Península y Baleares. Precios válidos hasta fin de mes para vehículos en stock. (Nuestros Vehículos Todo terreno incluyen 5 Años de Garantía sin límite de km). Condiciones para Flotas, consúltenos. MICRA, ALMERA, PRIMERA Y SPORTWAGON: Plan Prever según condiciones del Gobierno incluido.

Conduce y Disfruta

COVEAUTO S.L. Servicio Oficial en Santa Margarita

Exposición y Venta: Tel. 52 39 94 - Móvil. 908 83 83 05

Taller: Tel./Fax: 85 60 79 · Miguel Ordinas, 7 · STA. MARGALIDA

La Participació

SEMBLA que la societat actual pateix una crisi de participació, les causes de la qual poden ser múltiples i variades: la comoditat, el manfotisme, una manca de referents ja siguin ideològics o morals; l'assumpció per part dels polítics o de les institucions que ells ocupen, de tasques que podrien estar en mans dels ciutadans; les tasques que fan els objectors de consciència -una objecció totalment desvirtuada, més excusa per eludir el servei militar que no una veritable objecció- i unes ONG's quasi professionalitzades; potser siguin algunes de les causes per les quals molts de ciutadans s'hagin desentès de certs problemes socials i, per extensió, de participar activament, la comoditat de l'aportació d'una ajuda econòmica pot servir de justificació i que ho facin els altres.

Aquesta exposició pot servir, evidentment, per a la nostra gent de la Vila, tot i que algunes manifestacions religioses o polítiques -sobretot si aquestes van acompanyades de sopar- poden exhibir un

alt poder de convocatòria. Altres pel contrari, aquí podem parlar d'actes culturals, manifestacions esportives, concerts, participació en associacions..., en penes si aconsegueixen arreplegar unes dotzenes de persones.

Ara s'acosten les eleccions municipals i autonòmiques, molts polítics sortiran, com surten els caragols després d'una brusca, i intentaran fer-nos evinent la seva presència i la necessitat que tenen del nostre vot, almanco un pic cada quatre anys compten amb nosal-

tres. Però, sols la curiositat, el fanatisme, o el dinar, són les causes per les que es mourà la gent. Les ideologies, quasi inexistentes, els programes, quasi tots semblants, les persones, tots ja ens coneixem, no faran moure les masses. La majoria ja

fa estona que té el seu vot decidit.

Però, i ara tornam a la participació, això no ens ha de donar motiu per girar l'esquena a les eleccions, malgrat sigui només un pic cada quatre anys, malgrat després en facin del nostre vot una mudada a la seva mida mitjançant pactes, repartiment de poder, o interessos diversos; hem de voler exercir la nostra força, el nostre dret -una i altre limitadíssims- amb

l'esperança que qualche vegada l'ametla s'asseurà i aquest poble aconseguirà ésser governat com es mereix, o és que ja fa estona que tenim el que ens mereixem? ■

Redacció

PROPOSTA DEL PSM-NM

EL grup margalidà del PSM-NM, ha presentat a l'ajuntament una proposta de reglament d'animals domèstics.

Ens sembla una bona proposta, ara hem d'esperar que acabi en qualche cosa concreta. Els polítics i el PSM ho hauria de tenir en compte, ja que es presenten a les properes eleccions- no sols han de plasmar les normes sobre el paper, sinó que també les han de fer complir i això és el més important. Són molts els reglaments que estan escrits i no tots, ni molt manco, es compleixen.

HOMENATGE ALS METGES DE CAPÇALERA

AQUEST fet va tenir lloc durant la passada Fira de Muro però, un vilero de Muro ens va demanar que ho contàssim, i així ho feim, tal com ell ens ho contà:

A la Fira de Sant Francesc de Muro, es va retre un homenatge als antics metges de capçalera, sols un metge va assistir-hi: D. Gabriel Santre Barceló. El nostre comunicant vol destacar que hi eren presents

en Gabriel Maria Alzamora, margalidà, i de l'ajuntament de la Vila el batle Antoni del Olmo i els dos regidors d'U.M.

DIADA CICLISTA

COM en anys anteriors, el diumenge 18 d'abril, s'ha celebrat la diada ciclista, amb una marxa amb bicicleta des de Santa Margalida a Can Picafort i a Son Serra, la participa-

ció ha estat prou destacable, es varen vendre 750 tiquets, molta gent sobre les bicicletes i altres que s'hi afegeixen amb distints mitjans.

Aquesta diada, fundada per la Penya Barcelonista de Santa Margalida, l'any 1994, és ara en mans de l'Ajuntament des de fa uns anys. El més important és que no s'hagi perdut aquest esdeveniment i que el nivell de participació es mantengui prou alt.

UN MARGALIDÀ DIRIGEIX UNA PEL·LÍCULA

EL jove director de cine margalidà, Antoni Aloy, dirigeix una pel·lícula a Mallorca, "Presences of mind", basada en la novel·la "The turns of the screw" d'Henry James. L'acció te lloc a la possessió de Raixa (Bun-

yola) i a altres indrets del casc antic de Palma i compte amb artistes tan importants com la mítica Lauren Bacall ("El sueño eterno",...), Sadie Frost ("Dràcula",...) i l'actor Harvey Keitel ("Smoke", "El Piano",...).

REGISTRE DE PARELLES DE FET

EL registre d'unions civils o parelles de fet, aprovat en sessió plenària pel nostre ajuntament, es va estrenar el dia 13 d'abril amb la inscripció d'una parella de dues dones del nostre municipi. El fet que aquest dia 13 caigués en dimarts, no va ser impediment, malgrat allò que diuen els foresters: "En 13 i martes ni te casses ni te embarques".

ACCIDENT

PER causa d'un accident de cotxe el Rector de la Parròquia de Santa Margalida Mn. Felip Diez, ha hagut d'estar unes setmanes de baixa, internat a la clínica Femenia de Palma.

Durant el temps en què no ha pogut atendre les feines de culte de la parròquia, se n'ha fet càrrec l'anterior Rector de Santa Margalida, Mn. Mateu Amorós, que es troba jubilat i ajudant a les tasques de la parròquia d'Alcúdia.

"OPERACIÓ ENYORANÇA"

COM en anys anteriors, el Govern Balear ha tornat a realitzar l'Operació Enyorança, mitjançant la qual un grup de persones del sud i centre d'Amèrica, descendents de mallorquins, viatgen i passen una temporada a Mallorca, visitant els seus pobles d'origen i els parents que encara els queden per aquí. El dia 21

d'abril, desset persones del grup, descendents de Santa Margalida, visitaren la nostra Vila i foren rebuts i obsequiats pel batle Antoni del Olmo. Un bon grapat de margalidans, parents i coneguts dels immigrants, acudiren a dar-los la benvinguda.

Parlarem unes paraules amb alguns d'ells.

Una senyora que parla perfectament en mallorquí ens diu que el seu nom és Maria Perelló Bibiloni, diu que se'n va anar de Santa Margalida quan tenia 14 anys i no va tornar fins als 70, i per això es recorda molt bé de tot. Li deien de Can Genís, "Na Maria Genissa" ens diu ella.

Un home ens diu que el seu llinatge és Riera, no parla massa el mallorquí, tenia 22 anys quan se'n va anar.

Un altre ens diu que en el mes de juny farà 51 anys que se'n va anar, parla perfectament el mallorquí, tenia 24 Anys quan se'n va anar i diu

que es fill d'En Tomeu Gerrer i de Na Coves, de llinatges Perelló i Femenies.

Tots ells manifesten la seva alegria de trobar-se aquí i de veure que encara hi ha gent que coneixen i els coneixen. Altres, com dues dones que venen de Cuba i el seu llinatge és Tous, no saben si hi ha aquí família seva. En Toni Mas es cuida de mirar de trobar la família si és que encara en queda.

VISITA DEL PRESIDENT JAUME MATAS

El president de la CAIB, Jaume Matas, en visita oficial a Santa Margalida.

El dia 6 d'abril, la Vila i el seu terme municipal, reberen la visita oficial del President del Govern Balear, en un programa molt atapaït d'actes i visites. Començà la visita a les 09'00 del matí, amb una reunió amb els grups municipals, a la sala de plens de l'ajuntament de Santa Margalida. Hi eren presents representants dels grups del PP, PSOE, CPU i GIP, hi mancaven els representants d'UM.

Per part dels distints grups es feren al president una sèrie de peticions: Un PAC per a Santa Margalida, la prolongació de la línia de l'autobús de l'Hospital de Manacor fins a Can Picafort, les aules de l'Es-

coleta al solar de davant el Col·legi Nou, una residència per a la gent gran del terme, els accessos per carretera a Santa Margalida una ambulància UVI per a Can Picafort... El portaveu del PSOE va qualificar la visita del president d'electoralista i va emetre queixes sobre el Pla Mirall i el POOT, va suggerir al President un itinerari alternatiu de la visita.

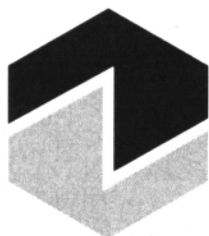
El president va manifestar que

havia visitat 48 pobles de Mallorca, va prendre nota de totes les peticions i queixes del batle i regidors, va dir que el tema del PAC i de l'ambulància corresponien a INSALUD, que és una competència que encara no està transferida a la CAIB i que el tema de l'escoleta està en marxa.

Al llarg del dia el President va visitar la majoria de comerços i indústries de la Vila, el Centre Mèdic, l'església de Santa Margalida i el mercat. Es va reunir amb les associacions de la Gent Major, amb les APAS dels Col·legis i de l'Institut, i amb les distintes associacions culturals, recreatives o esportives de la Vila i Can Picafort. Jaume Mates i els seus Consellers que l'acompanyaren, prengueren nota de les peticions i suggeriments que li feren les distintes entitats i persones.

La visita del President es va perllongar al llarg del dia 7 a Can Picafort i Son Serra. ▀

LIMPIEZAS URBANAS
DE MALLORCA, S.A.

C/. Juan Monjo March, 42
Tels. 52 30 07 - 52 35 92

SANTA MARGALIDA

"la Caixa"

Plaça de la Vila • Santa Margalida

COMUNICAT DE PREMSA DEL PP

Jaume Matas compartí un sopar amb militants de Santa Margalida

Matas: *"El PP ha posat punt i final al temps en què Balears només tenia dret a pa i aigua"*

07, abril'99.- El candidat del Partit Popular a la presidència del Govern balear, Jaume Matas, compartí ahir vespre un sopar multitudinari amb els militants i els simpatitzants del Partit Popular a Santa Margalida, al qual hi assistiren unes 1.400 persones.

A l'acte hi assistiren també els principals dirigents de la formació política a Balears, encapçalats pel seu president, Joan Verger; el secretari general, Carlos Ripoll, i el màxim responsable insular, Jaume Font.

Tots ells donaren suport Antoni del Olmo, actual batle*de Santa Margalida que tornarà encapçalar la candidatura municipal del PP a les eleccions del 13 de juny.

Al llarg de la seva intervenció, Jaume Matas va recordar *"els 13 anys en què Balears ha estat a pa i aigua"*, fent referència a l'oblit institucional al qual l'anterior govern del PSOE va relegar la Comunitat Autònoma.

Per la seva banda, el president del PP a Mallorca, Jaume Font, animà els assistents *"a votar algú al qual llavors podrem demanar comptes, i no a candidats que ningú no coneix"*, en referència al cap de llista del PSOE, Francesc Antich.

LLISTA DE CANDIDATS DEL PARTIT POPULAR (PP) A LES ELECCIONS MUNICIPALS.

Antoni Del Olmo Dalmau, Miquel Roig Torres, Antonio Valiente Martín, Joan Ferragut Galmés, Antoni Comas Perelló, Jaume Moncadas Cladera, Rafel Estelrich Font, Aina Mª Rodriguez Arbona, Miquel Moragues Siquier, Bàrbara Molinas Alzamora, Gustavo Aguiló, Patricia Garrido Jackson, Erika Krause de Bonafé, Francisco March Moncadas, Joan Sebastià Alomar Cuesta, Catalina Ribot Ordinas.

PRESENTACIÓ DEL CANDIDAT D'UNIO MALLORQUINA

El passat dia 9 d'abril en el Bar Niàgara a Can Picafort, es va presentar la candidatura de Jaume Ribot, com a cap de llista d'UM. a Santa Margalida, amb la presència de Joan Monjo, del mateix partit, i de la presidenta d'UM Maria Antònia Munar.

El partit vol incidir a Can Picafort, segons paraules del candidat. I, en paraules de la presidenta, sembla que el seu partit manifesta la seva vocació de frontissa, per a la formació de futurs governs municipals i autonòmics.

No es va presentar la llista de la resta de la candidatura.

LLISTA ELECTORAL DEL PSOE MARGALIDÀ

Les llistes que presenta el PSOE a les eleccions municipals a la nostra Vila del proper mes de juny, és la següent:

PSOE (AGRUPACIÓ SOCIALISTA DE SANTA MARGALIDA)

Miquel Cifre, Cristòfol Salvà, Catalina Marimón, Maria Monjo, Juan José Iglesias, Gabriel Perelló, Josep Gayà, Bàrbara Sastre, José-Javier Porcel, Pedro Mestre, Adolfo-Manuel Titos, Francisco Olea, Ana-Isabel López.

COMUNICAT DEL PSM

El PSM es presenta a les eleccions municipals amb moltes ganes de fer feina pel municipi. Sabem que al nostre Ajuntament no sempre s'han defensat els interessos dels ciutadans i, molts de pics, els governants que hem tengut ni tan sols s'han pres la molèstia de saber que opinava la gent. El PSM és el tercer partit en força a Mallorca i representa unes maneres de fer les coses en política transparents, acostades a les necessitats de la gent i una manera de gestionar a les institucions eficaç i honrada. Això és el que podem prometre (i que ningú ens podrà posar en dubte mai):

*Molta feina per millorar el municipi i la vida de TOTS els seus ciutadans.

*Una gestió eficaç, un conèixer els problemes de TOTS i donar la millor solució a cada cas i a cada persona.

*Transparència i informació per TOTS, que la gent sàpiga a on es gasta cada cèntim, els pros i els contres de cada decisió, els projectes que es duen a terme... TOT.

*Escotar a tothom i tots els arguments, que la gent participi a les decisions de l'Ajuntament, un Ajuntament de TOTS i acostat a les necessitats de cada un.

*Honestedat i sinceritat, dir sempre el pensam i ser honrats.

Tot això, que és tan general i que molts de partits ho prometen però llavonces no ho compleixen, serà possible si:

1. Es fan Plens ordinaris cada mes a l'Ajuntament, a un horari assequible per a que la gent hi pugui assistir i on els ciutadans i les associacions puguin parlar i esser escoltades.

2. Deixam que els funcionaris i treballadors de l'Ajuntament facin la seva feina sense cap pressió ni cap "politització" o discriminació per raó de les seves idees o creences polítiques.

3. Cream diverses comissions assessores a l'Ajuntament sobre temes que, per la seva importància, s'haurien de discutir sempre amb les persones, associacions i col·lectius afectats. Comissions on les persones i entitats afectades, el tècnics i el polítics de cada partit puguin parlar i arribar a acords. Això permetria despolititzar les subvencions que dona l'Ajuntament, tenir clar cap a on ha d'anar el municipi, conèixer totes les problemàtiques i discutir les millors solucions, que qualsevol ciutadà pogués proposar iniciatives i... moltes coses més. Les Comissions que el PSM proposa que es creïn són Cultura i Patrimoni, Medi Ambient, Turisme, Tercera Edat, Benestar Social, d'Associacions de Veïns, el Consell Escolar Municipal i el Consell de Joves Municipal. Tot i que estam oberts a aportacions que pogueu fer.

4. Fer un acte informatiu cada tres mesos per explicar que es cou a

l'Ajuntament, quins punts del nostre programa electoral anam complint, contestar les preguntes de la gent i escoltar les seves opinions i aportacions.

5. Presentarem al Ple de l'Ajuntament un Reglament Municipal de Participació Ciutadana que permeti a les associacions i entitats del municipi fer preguntes, suggeriments i presentar i sotmetre a votació del Ple totes les peticions i mocions que vulguin.

Tot això ho farem si ens donau un poquet de la vostra confiança. Tot això i més. Però, ja que no tenim molt d'espai a la revista, vos demanàrem que llegíssiu el nostre programa electoral, el fulls informatius de l'Agrupació del PSM i que ens demaneu el que vulgueu.

Aquí encetam un projecte il·lusionat i una manera de fer les coses més humana; per això necessitam que ens ajudeu, tant per entrar a dins l'Ajuntament, com també quan hi siguem dedins. Els altres partits sempre trobaran una manera de criticar-nos, però estam segurs de que ells no ho farien millor. Volem un poble més unit, un Ajuntament més obert i, en definitiva i un pic més: un Ajuntament on cada una de les persones del municipi s'hi senti representat i escoltat.

La nostra llista és:

Antoni Ferrer, Rafel Estelrich, Àngel Lorente, Domingo Mestre, Antònia Bauçà, Manuel Martínez, Daniel Rübsamen, Joan Muntaner, Joan Bibiloni, Antoni Gelabert, Pep Ramon Tauler, Rafel Moreno, Nicolau Capó, Alfons Ismael Martínez, Maria Ferrer i Catalina Capó.

Gràcies per escoltar-nos. ▮

L'Associació "Hero" celebrà el X Aniversari

EL dissabte dia 27 de març, l'associació de gent major "Hero" de la nostra Vila, va celebrar amb festa el seu desè aniversari, amb diversos actes: Inauguració d'una exposició de brodats i altres treballs de membres de l'associació. El divendres dia 26 una vetlada de gloses que va resultar prou divertida.

El dissabte dia 27, concert per la Banda de Música de Santa Margalida i una missa pels socis difunts. A continuació dinar al Restaurant s'Alqueria, al qual hi assistiren el director general d'Acció Social del Govern Balear, Miquel Àngel Martín

Durant el dinar es va fer entrega de carnets a nous socis fins al nombre 710. El número 700 va recaure en Antònia Frontera, que fou obsequiada amb un ram de flors. El fundadors de l'associació rebren una placa de part de l'ajuntament i el batle feu entrega a l'associació d'un talò per l'import de 250.000 pesetes. El president de l'Asso-

ciació va rebre plaques commemoratives del Govern i del Consell Insular.

que portava la representació del President de la Comunitat Autònoma, representant del Consell Insular de Mallorca, el batle i regidors de l'ajuntament de Santa Margalida i devers 500 socis.

ciació va rebre plaques commemoratives del Govern i del Consell Insular.

La festa va acabar amb un ball ben animat.

El dia 6 d'abril, com a part de la seva visita al municipi de Santa Margalida, el President Jaume Matas, es va reunir amb devers 100 socis de l'associació a la seu de la Llar dels Padrins, que foren convidats a berenar. El president va manifestar la seva intenció d'ajudar a la construcció d'un Centre de Dia a Santa Margalida, petició que li va traslladar el batle, sempre que es trobi un solar adequat.■

HERRERIA Y CARPINTERIA DE ALUMINIO
CALAFAT-TAULER, S.C.

Ctra. Ca'n Picafort, S/N. - Tel. 971 52 36 57 - 07450 SANTA MARGALIDA

La Fira de Santa Margalida

DIRÍEM que la Fira del dia del Ram a la nostra Vila, va ser una bona fira, hem llegit en algun lloc que no hi va assistir massa gent, potser si limitam el comentari al dematí, com sembla que han fet alguns diaris, podria ser veritat, però per altra banda el capvespre hi va haver molta gent fins ben entrada la tarda. Entre les autoritats i polítics que que hi poguérem veure: el Conseller de Medi Ambient, Miquel Ramis, en repre-

sentació del President de la Comunitat Autònoma, el President del Parlament Balear Joan Huguet, el Conseller d'Educació Cultura i Esports, Manuel Ferrer i el candidat del PSOE a les properes eleccions autonòmiques, Francesc Antich.

Pel que fa als llocs de venda i exposicions, sembla que va ser un èxit de participació. Ens agradaria destacar l'estand de la Conselleria de Medi Ambient, les exposicions de l'Escola Vella i la parada dels animals. Els actes culturals que envoltaren la Fira també són de destacar com la conferència de Jaume Serra sobre el Comte Mal, les exposicions de pintura, de bonsais, i de fotografia d'Antònia Roig.

LAVILA.ORG

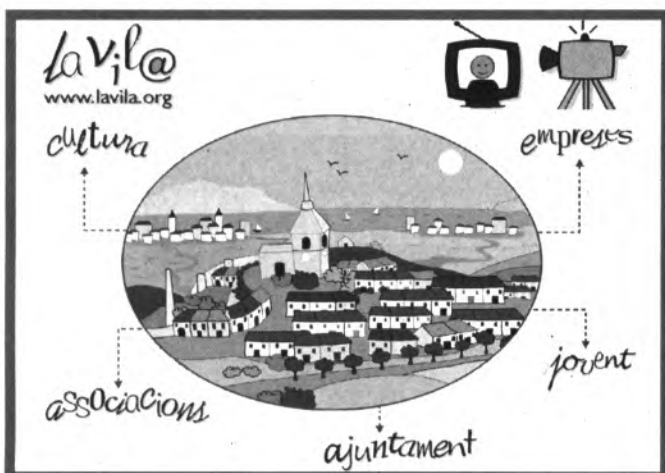
UNA altra fita important que tengué lloc durant la Fira va ser la presentació de lavila.org, una pàgina d'internet que aplega un conjunt d'informacions i serveis de la nostra Vila i que s'escamparan arreu del món,

gràcies a aquest mitjà. La informació inclou comerços, indústries, associacions culturals, socials, joventut, pàrroquia, cultura, turisme i els serveis de l'Ajuntament.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE DE SEBASTIANA MORANTA

LA presentació del llibre de Sebastiana Moranta, sobre els retaules de la nostra església parroquial amb el títol "El conjunt retaulístic de l'Església Parroquial de Santa Margalida", és un fet que marca una fita per dos motius principals: el primer pel llibre per ell mateix que conté un estudi detallat i prou interessant sobre els retaules del nostre temple, així com per la seva presentació i edició; i el segon, perquè amb aquest llibre l'ajuntament ençata una col·lecció de publicacions, a la que desitjariem una llarga vida, que porta el nom de Tintinnabula (*) col·lecció.■

(*) És una espècie de campaneta, un exemplar de la qual es va trobar a les excavacions de Son Real.

La Setmana Santa

SEMPRE han estat per a mi motiu d'una especial atracció les festes de la Setmana Santa i Pasco, no sabia dir si pel seu sentit religiós i la seva importància dins la litúrgia cristiana, si per l'arrelament en la nostra tradició i els nostres costums o per qualsevol altre motiu, però la veritat és que sempre he procurat viure-les així com les vaig veure que les vivien el meu poble i la meua gent.

Tal vegada aquest sigui el motiu pel qual he contemplat amb complaença l'esforç que, any rera any, s'ha anat fent a Santa Margalida per dignificar i donar relleu a les celebracions i manifestacions religioses d'aquests dies tan assenyalats, fins al punt que avui podem dir que la Setmana Santa margalidana té una destacable importància pel nostre poble i la prova més palpable és la participació dels margalidans als distints actes de les festes en les manifestacions externes: funcions religioses, processons, ofici del diumenge de Pasco...

Enguany però, al marge de les millores que s'han anat introduint, hauríem de fer una menció especial al Davallament, que s'ha tornat a fer a la Vila després de molts d'anys, sí bé d'una manera distinta per primera vegada, amb la representació vivent d'aquest acte, entrada de fosca del Divendres Sant, a l'escalonada del portal major de l'església parroquial. Tant la posada en escena com el marc són encertadíssims i el mateix podem dir de les persones que portaren a terme la interpretació. Evidentment, totes les coses són millorables, per tant creiem que si és perfilen algunes coses es pot donar més qualitat a un acte que ja en té per ell mateix. El més important ara és que la gent que s'ha posat al davant de la iniciativa no defallesqui, ni que els crítics de torn comencin a cercar pedres en el lleu i tirar per terra una tan bona idea que, sens dubte, hauria de tenir continuïtat. Podem dir idò, que ens trobam davant un fet que va complaure tothom, que va emocionar a més de dos i que som

molts que voldríem que de cada any anàs a més.

El colofó de les festes va ser, com en anys anteriors, l'ofici del dia de Pasco, amb una solemnitat i una participació extraordinàries.

Si de cas hi ha que destacar alguna cosa que no va agradar a molta gent, és l'absència del pas vivent que els anys anteriors havia tret l'Associació de Caçadors de la Vila, sembla que una sèrie de circumstàncies n'han tengut la culpa, però aquest és el perill del que parlava abans, de la gent que actua negativament i que es preocupa més per destruir que no per construir.■

R.B.

RESTAURANT - BAR

**NOCES
COMUNIONS
MENU DIARI**

Ctra. Manacor - Inca, Km. 9 - Tel 971 83 02 46 - PETRA - **LOCAL CLIMATITZAT**

TALLER MECANICO
MIGUEL SALVA REUS

**NOU FORD
FOCUS**

C/. Miquel Ordinas, 20 - 07450 Santa Margalida - Tel. 52 32 75 - Tel. mòvil 908 43 66 58

**S U P E R
S'ABEURADOR**

**POLLASTRE A L'AST
HAMBURGUESES
PINXOS
BISTECS REBOSSATS**

**SERVICI A DOMICILI
ENCÀRRECS AL TF.:**

971 85 60 04

Plaça S'Abeurador
SANTA MARGALIDA

Gaya

Gestoria Administrativa

Paseo Colón, 95 - 1º
Tels. 971 85 04 31 - Fax 971 85 03 44
07458 Ca'n Picafort

Acudit

Ens ha arribat aquest text i ens ha semblat prou divertit, per això el reproduïm.

JESÚS I L'ESO

(ENSENYAMENT SECUNDARI OBLIGATORI)

EN aquell temps, Jesús pujà a la muntanya, es va asseure sobre una gran pedra i va deixar que els deixebles i seguidors se li acostassin. Després, va prendre la paraula i els ensenyava d'aquesta manera:

"De veres us dic que seran felïços els pobres d'esperit, perquè

d'ells és el Regne del Cel. Felïços els qui tenen fam i set de ser justos, perquè seran assats. Felïços els compassius, perquè seran compadits. Felïços els perseguits per causa de la justícia, perquè d'ells és el Regne del Cel..."

Aleshores Pere el va interrompre i li diu: "Això ho hem de saber de memòria?"

Jaume digué: "Ho hem d'escriure?"

I Felip li diu: "No tenc paper"

Bartomeu també l'interromp: "Ho hem d'entregar?"

Joan demana: "Puc anar al servei?"

Judes li diu: "I això per a què serveix?"

Lavors, un dels fariseus present que mai no havia ensenyat, demanà per veure la programació de Jesús i, davant l'astorament del Mestre, el va examinar amb aquests termes: "Quin és el teu nivell de competència curricular? Com atens a la diversitat? Com has dissenyat la motivació d'interès dels palestins i gentils? Quina significativitat té el material d'aprenentatge que pretens ensenyar?"

A Jesús se li anegaren els ulls i aixecant-los vers el Cel, demanà al Pare la jubilació anticipada. ■

Necrològica

HA MORT EL GERMÀ DE LA SALLE, MIQUEL FALCONER.

EL que en la religió portava el nom d'"Hermano Santiago"-així el coneixia la gent de la Vila- va morir al Pont d'Inca el dia 12 d'abril, a l'edat de 83 anys.

L'Hermano Santiago, va ser director del Col·legi La Salle de Santa Margalida des de l'any 1947 al 1953 i des de l'any 1965 al 1968. A ell li va correspondre l'ingrata tasca d'haver de tancar el Col·legi.

Un bon grupat d'alumnes de Santa Margalida, de Muro i de Maria de la

Salut, el tengueren com a professor entre ells el que escriu aquestes retxes- i d'ell rebèrem ensenyances que contribuïren a la nostra formació d'alumnes i de persones. Si ara, des d'aquestes planes, vull deixar un testimoni de gratitud al mestre, pens que exprés el sentir de bona part dels que fórem els seus alumnes.

Particularment, li he d'agrair, li hem d'agrair, que es pogués fer el llibre de la història de La Salle a Santa Margalida, que ell va fer possible amb la seva informació, posant al meu abast l'arxiu del Col·legi de Palma i el seu assenyat consell.

Descansi en pau el que fou mestre i formador, que sens dubte serà recordat pels que tenguérem el privilegi de passar per les seves aules i aprofitar-nos del seu mestratge. ■

Rafel Bordoy

Un grup de persones de Xaló visiten La Vila

COM ja és sabut, la vila de Santa Margalida s'ha agermanat amb dos pobles de la Marina d'Alacant, Tàrbena i Xaló, si fa pocs dies era una embaixada de Santa Margalida la que visitava Tàrbena, durant els dies de la Fira un nombrós grup de 66 persones de Xaló, vengueren a visitar-nos i a refermar l'acte d'agermanament que s'havia iniciat el mes d'octubre passat amb la visita del nostre batle i una comissió de l'àrea de Cultura de l'ajuntament.

L'expedició de "xaloners" aprofitaren el viatge per conèixer la nos-

Un concert de Banda de Música de Santa Margalida fou la part final de l'acte.

Durant l'atapeït calendari d'aquests dies tenguérem un moment per parlar unes paraules amb el batle de Xaló, Sivera Ripoll, que venia acompanyat del regidor d'Esports i Urbanisme, Silvestre Tro Berenguer i el de Cultura i Medi Ambient, Joaquim Jordà Monjo.

-Ens podríeu donar la vostra impressió d'aquest viatge que heu fet a Santa Margalida?

tra Vila i alguns indrets de Mallorca com Valldemossa o les Coves de Manacor. El dia 27 dissabte, al saló de plens de l'ajuntament, va tenir lloc un senzill acte institucional d'agermanament, amb la presència de nombrosos margalidans, durant el qual l'Obra Cultural Balear de Santa Margalida i el grup escolta Turó del Drac, oferiren uns obsequis de record als membres del poble germà.

-No sols la meua impressió, sinó que pens que puc parlar per boca de totes les persones que han vingut i tots estem molt satisfets, molt contents i molt agraïts, tant és així que molta gent està fent comentaris i plans per tornar una altra vegada.

-Ens podríeu dir alguna cosa que hagi atret la vostra aten-

ció, alguna cosa que voldríeu destacar de la visita?

-D'estrany no he notat res, és més he pogut comprovar que, efectivament, les nostres arrels provenen d'aquí, començant per la llengua, sols amb unes petites diferències, després, que la gent ha estat molt amable, tothom s'ha portat bé amb nosaltres. Abir vaig quedar impresionat de l'actuació del grup "Música nostra" i de la quantitat de gent que va participar en el ball. Això és una cosa que nosaltres tenim una mica endarrerida. Ara a Xaló hi ha una escola de dansa que ha començat fa quatre o cinc mesos, esperem que vagi enviant i poguem seguir el vostre exemple.

-Vosaltres que sou entesos pel que fa a la música i les bandes, ens podríeu dir que vos ha semblat la nostra banda de música?

-Hem quedat impressionats, entre la nostra gent han comentat la qualitat de la banda i el fet que uns músics tan joves interpretassin tan bé les peces.

-Vos han parlat de la nostra festa de la Beata, si pensau venir-la a veure?

-Sí ens han parlat de la festa del mes de setembre i també de fer intercanvis entre famílies, per fomentar una relació més íntima entre els pobles. Hem parlat d'una festa nostra, que és una romeria de Sant Pere, que es celebra l'últim dissabte d'abril, la gent puja a

Pobles Agermanats

menjar una espècie de coques tapades de pesols, també hi ha ball a la plaça i ens agradaria que la coneguessiu.

-I ara voldríem que ens diguessiu si pensau que l'agermanament entre els pobles de Xaló i Santa Margalida ha estat efectiu i positiu?

-Sí, germans ja està clar que ho som, el que passa és que no ho sabíem el que voldria és que aquesta relació entre germans no s'acabàs mai, si hi ha agermanaments entre pobles distants i de cultures distintes, que més natural que l'agermanament entre pobles que realment som germans perquè procedim del mateix lloc, com ho testimonien els nostres llinatges.

-Que vos ha semblat la nostra Fira?

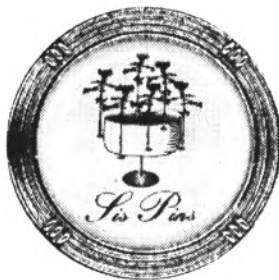

-Impresionant, no sols per la seva grandària, sinó per la seva diversitat i per la seva bona organització, el que m'ha cridat l'atenció, a mi personalment, ha estat la mostra del bestiar. Per allà tenim la fira de Concentaina, que és un poble molt gran i amb una fira molt important de cinc-cents anys d'existència, ara s'ha quedat amb una cosa testimonial, en canvi la vostra és molt més impor-

tant i amb més oferta pel que fa al bestiar i altres articles.

Aquí despedim als "xaloners", que se n'anaren carregats d'ensaimades i que no podien amagar la satisfacció i l'agraïment en vers el poble de Santa Margalida i en vers les persones que, com n'Antoni Mas o el batle mateix, han fet que la seva estància entre els margalidans fos vertaderament agradable. ▀

Bar Restaurant *Sis Pins*

Els desitja Bones Festes

Avda. Talaiot de Sa Nineta, 604 · Son Serra de Marina
Tel. 85 40 97

PINSAMA S.L.

- *PINTURES EN GENERAL
- *GOTELET
- *PICAT
- *REVESTIMENTS
(Interiors Façanes)
- *DECORACIÓ D'INTERIORS
- *LACATS
- *VERNISSATS EN GENERAL

C/. Indústria, 2
Tel. 971 52 30 52 - Tel. Part. 971 52 37 86
SANTA MARGALIDA

"SA NOS TRA"

CAIXA DE BALEARS

BAL.-082

Paseo Colón, 112 - B
Tels. 85 00 26 - 85 00 65 - Fax: 85 10 69
07458 - CA'N PICAFORT - (MALLORCA)

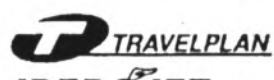
RESERVA DE:

BILLETES DE BARCO
PASAJES DE AVION
HOTELES
APARTAMENTOS
EXCURSIONES

VIAJES DE AVENTURA
VIAJES ORGANIZADOS
TARIFAS MINI
CRUCEROS - VIAJES DE BODA
VUELOS CHARTER NACIONAL
CHARTER INTERNACIONAL

Descuentos a:
RESIDENTES
FAMILIA NUMEROSA
3ª EDAD
GRUPOS
MENORES

Agencia autorizada para la venta de billetes:

IBEROJET

Spanair

MUNDICOLOR

air europa

Hapag-Lloyd Flug

TRANSMEDITERRANEA

SR

INFORMATICA

Sistemas Informáticos Profesionales

ALEXANDRE ROSSELLÓ, 15
TEL: 971523731 - 909 411265
07450 STA. MARGALIDA
e-mail: sri@sinix.net / srinfo@ctv.es

Equipament i components informàtics
Actualització equips any 2000
Servidor última generació
Diseny i equipament LAN / LAW

Suport certificat Windows NT 4.00
Solucions Ofimàtiques clau en mà
Cursets i formació continuada
Conexió a Internet a l'instant

SERVEI TÈCNIC PROPI

C/. Lluna, 23
Tel. 971 52 35 82
07450 Sta. Margalida

Ctra. Vella de Bunyola, 29
Tels. 75 68 35 - 36 - 37 - 38
07009 Palma de Mallorca

Els carrers i els camins de la Vila

UNA vella aspiració esposada a les pàgines d'aquesta revista, a la fi s'ha vist materialitzada en un fet concret: alguns carrers de la Vila llueixen ja les plaques que els donen noms nous més en consonància amb la nostra història i la nostra identitat que els que portaven abans, així com també els porten alguns carrers que no en tenien. Així que podem veure, per exemple, Carrer de Sa Capella, Carrer de Baltasar Calafat, Carrer de Guillem Crespí (glosador), Carrer de Tàrbena... seria idò el moment de donar l'enhorabona a tothom que ha fet possible aquest fet, començant per l'Àrea de Cultura de l'ajuntament que va iniciar el procés.

Ara es vol portar a terme una altra lloable iniciativa: el

nomenament i senyalització de l'ampla xarxa de camins rurals del municipi, treball que es pensa dur a terme per fases. Per a aquest motiu el batle de Santa Margalida ha dirigit un escrit al Conseller de Medi Ambient i Ordenació del Territori del Govern Balear, en el sentit de comunicar la iniciació de les feines de senyalització d'acord amb la denominació tradicional dels camins i que, vist l'elevat cost que suposa la iniciativa, es consideri la possibilitat de la concessió d'ajudes en consonància a la inversió que suposa.

El camins que se senyalitzaran en la primera fase són els següents:

Camí vell d'Artà, Camí de Son Serení, Carrerassa de Son Alegre, Carrerassa de Son Forat, Carrerassa d'en Pastora, Carrerassa de s'Estret, Carrerassa de na Pelada, Carrerassa de sa Talaia, Camí de ses Coves Rotges, Carrerassa de Montblanc, Carrerassa d'en Femenia, Carrerassa d'en Tomeu de s'Estret, Carrerassa d'en Prim, Carrerassa

de'n Cocou, Carrerassa de'n Fiol, Carrerassa des Barranc, Carrerassa de'n Foc, Carrerassa de'n Fus, Carrerassa de'n Palanquet, Carrerassa de'n Mesquida, Carrerassa des Turó de'n Mas, Carrerassa de sa Teulada, Carrerassa de'n Randet, Camí Vell de Maria, Camí de sa Coma, Camí de sa Por, Camí de Son Fum, Camí de Son Bonet, Camí de sa Pedra Ficada, Camí de Can Tusí, Camí des Bosquerró, Camí de ses Rotes des Cavallers, Camí de s'Estanyol, Camí des Camp de'n Serra, Camí de Son Fullós, Camí des Sementer, Camí de Son Lluent, Camí de Son Ferrer.

La dita senyalització, a més de ser de gran ajuda per a l'orientació, tindrà un gran valor per a la conservació dels topònims del nostre terme. ■

Redacció

FUSTERIA

HNOS. FERRER, C.B.

Escola, 8
Tel. 52 31 52
Sta. Margalida

SUPERMERCAT CA'N PARRIC

COMESTIBLES • TESTS
MENJAR PER A ANIMALS

Productes MARTÍ

D'EN MARCH, 26 - 30
DE SES JOVADES, 28
TEL. 971 52 30 77
FAX 971 52 36 74
SANTA MARGALIDA

SAL - PEBRE
I LLEGUMS

EREN ALTRES TEMPS

Aquesta foto, de quan Na Massiel vengué a cantar per les festes de la Beata, podria ser, avui, casi un cartell electoral: entre d'altres hi podem veure l'actual batle Antoni Del Olmo (PP), Miquel Cifre (PSOE), Tòfol Salvà (PSOE) i Joan Bibiloni (PSM); i al marge de la política: Antoni Bibiloni, Pere Santandreu, Gabriel M. Alzamora, Antoni Perelló, Antoni Malondra i, si no ho hem mirat malament, Rafel Matas, entre d'altres; els coneixeu?

Foto denúncia

L'escala que deim "dels cent escalons" i l'escanadà de la Plaça de l'església, són dos indrets de la Vila, però semblen d'un altre món per l'abandó i brutor que sofreixen. A la Vila també vénen turistes, però els margalidans també meixem una mica d'atenció per part de qui pertoca. Una Vila més neta ens agradaria a tots.

IV Convocatòria d'Ajuts per a Projectes Solidaris

"SA NOSTRA", Caixa de Balears, amb una tradició centenària d'assistència continuada als sectors més desvalguts de la nostra societat i, alhora, atenta als reptes de futur que plantegen les noves necessitats i problemàtiques socials, convoca el programa d'ajuts a projectes que contribueixin d'una manera efectiva i eficaç a fer front a aquestes necessitats i problemàtiques. A través d'aquesta convocatòria, de caràcter anual, l'Obra Social i Cultural de

"SA NOSTRA" atorgarà un ajut a aquell o aquells projectes destinats a millorar la qualitat de vida de les persones en situació de necessitat de la nostra comunitat en cada un dels següents sectors:

- *Infància i adolescència
- *Discapacitats i malalties cròniques
- *Drogodependències
- *Gent Gran
- *Marginació i exclusió social.

Poden optar a aquesta convocatòria les entitats socials sense ànim de lucre, legalment constituï-

des i registrades al Registre de Centres, serveis i/o Entitats que desenvolupen activitats en el camp de l'Acció Social, dins l'àmbit de les Illes Balears.

Qualsevol oficina de "SA NOSTRA" vos podrà donar la informació que necessiteu sobre el tema.■

CERTAMEN LITERARI DE CASTELLITX

I. Introducció històrica

L'oratori de la Mare de Déu de la Pau de Castellitx és una petita església situada entre Algaida i Randa que data del segle XIII. Va ésser una de les primeres esglésies de la repoblació i actuà com a parròquia de la zona fins que la població es traslladà a l'actual Algaida durant el segle XV. Arquitectònicament és una construcció d'una sola nau dividida en tres trams i coberta d'arcs diafragmes. El portal és de mig punt i té decoració de puntes de diamant. L'accés es fa a través d'una porxada de dos aiguavessos sostinguts per una columna octogonal.

De l'interior es destaca un retaule gòtic (segles XIV-XV) que representa els apòstols sant Pere i sant Pau. La imatge de la Mare de Déu de la Pau presideix el presbiteri. És una talla gòtica (1430) de fusta policromada que representa la Mare de Déu asseguda, amb una esfera a la mà dreta i el Nin Jesús sobre el genoll esquerre que també sosté una esfera.

Castellitx ha estat escenari de festes, romeries i pelegrinacions, el lloc on acudia la població d'Algaida quan el perill de sequeres i de pesta l'amenaçava. El pancaritat de la tercera festa de Pasqua s'hi celebra ençà del segle XVI i es manté en ple vigor, fins al punt que els algaidins la consideren la principal festa de l'any.

II. El Certamen Literari de Castellitx.

Des de 1968 se celebra el Certamen Literari de Castellitx, només interromput durant la dècada dels anys 80. El Certamen va néixer amb la intencionalitat de promoure l'afició literària i, al llarg dels anys, ha assolit gran prestigi atenent tant les persones que hi han col·laborat, personatges de reconeguda vàlua dins la història i la literatura, com els participants de tota la zona de parla catalana.

A l'actualitat el certamen Literari de Castellitx premia amb les Roses d'Or de la Pau tres modalitats: Narració Curta, Poesia i Poesia

Popular (Glosats). Des de l'any 1996 també es convoca el premi d'Investigació Castellitx.

Durant els anys 1968 i 1969, anys de la primera i segona convocatòria, el Certamen comptava només amb la modalitat de poesia. A partir de la tercera convocatòria (any 1970), el concurs s'amplià amb els premis destinats a les millors composicions de poesia popular (glosat) i de prosa.

III. Llistat de guanyadors de les convocatòries del Certamen Literari.

Al llarg de XIX convocatòries de Poesia i Narració Curta i XVII de Poesia Popular (glosat), han estat nombrosos els autors de reconeguda vàlua que han estat premiats en el certamen. Destacam per exemple:

Guillem Cabrer Borràs, Mossèn Baltasar Coll i Thomàs, Llorenç Antich i Trobat, Llorenç Moyà Gilabert de la Portella, Bartomeu Guasp, Gabriel Janer Manila, Bernat Fullana Garcías, Miquel Bota Totxo, Sebastià Amengual Puigserver, Miquel Pons, Baltasar Morey Carbonell, Biel Oliver "Majoral", Miquel Rayó Ferrer, Jaume Juan Bonnin, Miquel Oliver Bauzá, Andreu Feliu Surroca, Francesc Timoner Villalonga, Victòria Ramis d'Ayreflor, Rafel Crespi Ramis, Biel Florit Ferrer, Rafel Bordoy i Pomar, Concepció Coll Hévia, Antònia Capó Amengual, Pere Bru Serrano i Darder, Antoni Xumet Rosselló.

Persones que ha estat jurats:

Francesc de Borja Moll Casanoves, Josep Maria Llompart de la Peña, Àngel R. Fernández González, Josep Amengual Mairata, Miquel Gayà Sitjar, Pere Mulet Cerdà, Gabriel Janer Manila, Guillem Colom Ferrà, Llorenç Capellà, Pere Fullana Puigserver, Bernat Vidal i Thomàs, Antònia Suau Alabern, Josep Capó Juan, Llorenç Moyà Gilabert de la Portella, Antònia Vicens Picornell, Sebastià Verd Crespi, Josep Melià, Miquel Àngel Riera, Gabriel Oliver, Gabriel Fuster Mayans, Miquel Oliver Bauzá, Bartomeu Suau Tugores, Ramon Ballester Vives, Baltasar Coll, Antoni Mulet, Catalina Enseñat, Llorenç Antich Trobat.

Pep Morey Fornés i Miquel Forteza Llopis

Hi ha molts de margalidans que, per necessitats d'estudis, de feina, per matrimoni, o per anar a cercar un mitjà de subsistència, enlluernats per la vida potser més fàcil i més temptadora de Ciutat, deixaren ja fa temps el poble i s'establiren enfora del seu lloc de naixença. Entre aquesta gent n'hi ha que gairebé s'han oblidat del lloc on passaren els primers anys de la seva vi-

— Aquests dos ciutadans nascuts a la Vila han organitzat una trobada de vileros que viuen fora del poble. —

da, i d'altres que serveixen vius els records, que enyoren el seu poble i se senten, siguin allà on siguin, tan vileros com el que més, com el que mai no ha deixat el racó on va néixer i on va passar els anys de la infantesa i de la joventut.

Dues d'aquestes persones que exerceixen de vileros, han tengut la curolla d'arreglar tots els margalidans que estan fora de la Vila, arreu de Mallorca, en una diada a Santa Margalida que els unesqui pels carrers del poble i entorn d'una taula, convertint l'encontrada en un dia de festa i de germanor.

En Pep Morey Fornés (de Son Se-

rreta), de 70 anys i en Miquel Forteza Llopis (de Can Miquel Fang o de Ca na Rosa Bruna) de 55 anys, han posat mans a la feina per tal de portar a terme aquesta encontrada, cosa que, fins ara no s'havia fet mai a la Vila. En Pep ens diu que fa 39 anys que viu fora de Santa Margalida i en Miquel se'n va anar quan tenia 5 anys.

— Quina és la curolla que duis entre mans? —

—Arreglar el major nombre possible de margalidans que viuen fora del poble, estar una estona plegats, dinar junts i fer una mica de festa. Això seria, si Déu ho vol, dia 16 de maig.

— I com va néixer aquesta idea? —

—Bé la idea va néixer -ens diu en Miquel- de que un pic vaig reunir tota la gent que havia viscut a un cert carrer de Palma, va ser un èxit perquè acudiren 397 persones i això que era un carrer no massa llarg, gent que feia temps que no s'havien vist i va ser una cosa molt bermosa i entranyable. Així que en vaig parlar amb en Pep i decidírem fer-ho amb els margalidans de fora de la Vila.

En Pep vol manifestar que hi ha quatre persones més que els ajuden en la tasca i són: En Jaume Tusi, en Sebastià Frit, na Margalida Fullana i na Maciana des forn de can Pons, viuda d'en Randet.

— I només arreglegau gent de Palma o també d'altres indrets? —

—A l'ajuntament ens han donat la idea de mirar de fer-ho arribar també a altres pobles i que venguin com més millor.

— Ja heu fet a saber el projecte a moltes persones? —

—A poc a poc anam fent feina, ja hem contactat amb diversos 150 persones i en tenim diversos 300 d'apuntades, confiam en el boca a boca, que uns bo vagin dient als altres perquè seria molt difícil trobar tothom.

— I quina ha estat la impressió, con han reaccionat davant la idea? —

—Generalment amb entusiasme, sobretot les persones majors, alguns dels quals fa temps que no han vengut pel poble. Ara ferem

Margalidans de Fora de la Vila

uns programes que procura-rem fer arribar als interessats, donat notícia del que es pensa fer que, més o manco, serà una rebuda a la Plaça amb la banda de Música de Santa Margalida, una missa a la Parròquia, que ens agradaria que la celebrassin els capellans nascuts a la Vila, el dinar al Restaurant Can Macià i trobada altra vegada el capvespre a la Plaça de la Vila, si pot ser amb música. El preu és assequible: 3.200 ptes. els que vulguin venir amb auto-car i 2.400 els que venguin en cotxes particulars.

-Ens agradaria saber si per devers Palma hi ha qualche lloc que sigui punt de reunió dels margalidans...

-Jo -ens diu en Pep- vaig intentar trobar un bar que li possassin el nom de Santa Margalida i que fos punt d'encontrada dels vileros

de per Ciutat, però no és una cosa bona de fer i no va ser possible.

En Miquel i en Pep ens manifesten, una vegada més, que els més interessats amb la seva cura-lla són els que encara, malgrat viure enfora, se senten vileros, n'hi ha d'altres que han perdut el contacte per distintes circumstàncies i de qualche manera han oblidat les seves arrels.

— La trobada serà dia 16 de maig a la plaça de la Vila i, després d'una missa, aniran a dinar tots plegats —

Nosaltres desitjariem que aquesta iniciativa d'en Pep i en Miquel fos un vertader èxit, ja que ho consideram una cosa molt positiva, pensam que per damunt de tot no hauriem de perdre de vista el "siau qui sou" del poeta i saber cap a on anam però, sobretot, no oblidar d'on venim.■

Antoni Mas i Rafel Bordoy

AUTOS RIERA-QUETGLAS, C.B. Su concesionario CITROËN y SUZUKI

**CITROËN
XSARA**

CITROËN BERLINGO
Ara amb porta lateral!

Tel. Sta Margalida: 971 52 38 01

Tel. Ca'n Picafort: 971 85 01 80

FERRO I ALUMINI

La Vila S.C.

Joan i Jaume Font

C/. Progrés, n° 3
07450 Sta. Margalida

Tel. 971 52 37 90
Mòbil 609 79 14 66

- Portes Basculants
- Automatització de Portes
- Persiana Mallorquina d'Alumini
- Tot tipus de Perfils en Alumini
- Ferro Forjat,
- Reixes •Corredisses...

**SERVICI
AIGUA POTABLE**

Sebastià Llinàs

C/. Pau, 4 - 07450 SANTA MARGALIDA
Tel. 639 95 41 98

FORN DE PA I PASTISSERIA

*forn
Ca'n Joan*

Saturn, 5 - Tel. 971 52 35 16 - SANTA MARGALIDA

FERRETERIA & DROGUERIA

PLAÇA S'ABEURADOR, 10
TEL - FAX 971 52 34 75
SANTA MARGALIDA

ISABEL GARAU, 27-B
TEL. 971 85 05 24
C'AN PICAFORT

**AUTOESCOLA
SANTA MARGALIDA**

C/. Joan Monjo March, 38
07450 STA. MARGALIDA

Telf.: 971 52 34 98
971 85 14 82

Bar

Ca's Sigaló

Miquel Ordinas, 4 - tel. 971 52 34 33
Santa Margalida

Xotets de cordeta

[O la cultura de la por en temps d'eleccions]

DIUEN que en aquestes eleccions no hi haurà massa trull. Jo, emperò, no n'estic segur, perquè a la vila n'hem vist i sentit de molt grosses ferm. És vera que ja no som en el temps de la merda a les persianes, gallines mortes amb els caps tallats, encaputxats que pegaven hòsties, pintades sobre polítics que deien el nom del porc... però encara continuam amb coses com mocions de censura (deu ser que ens agrada canviar de batle com de camisa. Som el poble de les mocions, perquè d'emocions només en tenim en parlar que s'acosta la Beata... i encara), i és que la política és un fet que encara ara mobilitza els margalidans com cap altra cosa. La política i la comèdia - baldament ja no vengui en Xesc- són de les poques coses que fan aixecar el cul de la butaca.

Com si hagués plogut ferm aquest hivern i hi hagués hagut una bona anyada d'esclatassangs i caragols, els nostres polítics locals comencen a guaitar el nas arreu arreu del municipi. Onse-vulla que siguin, volen que els vegem, perquè és hora de començar l'atac. I és molt graciós veure com n'hi ha que no saben que es pesquen quan et veuen amb qualcú; jo de vegades pas pena que no es trenquin l'ansa del coll de tant de girar-se quan van dins el cotxe i t'han ullat assegut a un cafè amb segons qui d'un altre partit.

Ens pensam que hem millorat

molt, del franquisme ençà, perquè ara hi ha vot lliure i secret. En els pobles, però, hi ha molta de gent que no és totalment lliure de triar a qui ha de votar, i desgraciadament n'hi ha hagut massa, d'allò que en mallorquí deim *xotets de cordeta*, i per això moltes de les coses que han passat en aquest municipi aquests darrers vint anys han anat així com han anat, per mor de la gent que

ens ha comandat. Jo sempre parl, i amb coneixement de causa, que vivim una altra dictadura, perquè no està conquerida la batalla de la llibertat d'expressió. Per això encara me trob amb gent que em conta coses perquè surtin a la revista amb l'afegitó de "però no diguis que t'ho he dit jo, mou-ho pel teu compte, no posis el meu nom, vull firmar amb pseudònim...". Quan s'acosten unes eleccions municipals és quan més es veu aquesta cultura de la por.

És vera que, al capdavant, tot hom pot posar la papereta que vulgui dins el sobre, però abans

de tirar-la dins l'urna haurà hagut de patir una por psicològica, que comença des del moment que, com en el cas de la vila, els polítics van a demanar el vot casa per casa, en allò que jo entenc que per a molts és una intimidació. Igualment, sembla que hi ha empresaris que pressionen perquè els seus empleats votin un determinat partit (o això hem sentit a dir de gent que fa feina a segons quins hotels i restaurants de Can Picafort). He de parlar també dels famosos sopars, on - per molt multitudinaris que siguin - no vol dir que tothom que hi vagi voti aquella opció. A Santa Margalida hi ha molts de golafres que just per sopar de franc van allà on sia, i d'altres que hi van per por que, sinó, "es pensaran que som dels altres", i no convé.

Per altra banda, hem de recordar que tots els partits controlen qui va a votar i qui no. De fet, encara avui és mal vist que una persona no vagi a votar, i els diferents representants de cada partit tatxen a les seves llistes els qui hi han anat.

I que me'n direu dels "papàs" (perquè això no són pares, són "papàs") que deixen el sobre preparat per al jove que enguany ja ha fet els 18 anys, tot excusant-se que "encara és massa jove per a saber a qui ha de votar"? Els polítics, això, saben que els assegura un bon grapat de vots, i per això, com que disposen de tot el llistat del cens electoral, ja duen

aquell any un sobre més a la casa en qüestió. I els vells, un altre col·lectiu que van allà on els duen. N'hi ha que ja saben a qui han de triar (i per això ja estan apuntats a una determinada associació de la Tercera Edat), i d'altres que ja no saben a quin món es troben, ni si el qui comanda és un o l'altre, però el dia de les eleccions, a la pobra gent major que ja quasi no es mou de ca seva, els fan mudar i anar a votar (amb el document d'identitat caducat, "no fa de res!"), i els converteixen així en una simple mà que tira el sobre, perquè de deu, nou no saben ni què hi ha dedins.

La mostra més brillant del desconcert - i allò que un temps feia fer més morros als nostres polítics - era votar des de la cabina. Era com si les cabines només es posassin a les taules electorals perquè ho diu la llei, però votar-hi era com un pecat, tot d'una feia pensar: "aquest no és dels nostres". (Això passava especialment a Can Picafort, on fins i tot et controlaven a l'entrada del col·legi electoral -quan només n'hi havia un- i si et veien fora sobre, tot d'una el te donaven -preparat, naturalment. Ja me diràs llavor aquella persona com hi havia d'anar, a la cabina!).

Afortunadament, això ja no és així. Segons què, no ens enganyem, encara perdura, però estic segur que com més temps passa, la gent més ha perdut la por, la por a una guarda de sapastres que es pensen que perquè van a llista, poden concagar a tot un poble. Afortunadament també, a Can Picafort molts d'aquests sistemes de pressió fa estona que no serveixen, per tal com hi viu

més gent que a la Vila i no tot-hom es coneix, a més a més que els polítics no poden anar casa per casa.

No tenc temps de repassar ara la nostra història política, municipal i democràtica, ni tampoc aquests darrers quatre anys. Per això vos recoman que faceu ús de la vostra memòria (també podeu consultar les revistes locals). Tampoc no importa parlar de qui ens ha governat, perquè, com sempre, dins l'Ajuntament hi ha hagut de tot i molt: gent que fa anys que hi és, gent desgastada, gent que només ha anat a la seva, uns que han anat de víctimes, altres més mudats que un garballó, com enlluernats, altres que no han sabut posar mai ordre dins ca seva i n'han volgut posar dins l'Ajuntament, que és la casa de tots, altres que no els han sentit mai piular dins un ple, i d'altres que han cobrat dedicació exclusiva i just just els has vist el pèl. No crec que conti cap disbarat si afirm que a Santa Margalida no hem tengut massa sort amb la classe política. Fa estona que sentim parlar que "tots els qui es fiquen en política és per a omplir la butxaca". N'hi ha que es pensen que la gent és beneita, però jo els vull recordar que si ells coneixen - o s'ho pensen-

qui és cadascú, els margalidans també ho sabem, encara que callem i no diguem res, quin peu calça cadascun dels nostres polítics, i poden estar segurs que, més enllà dels rums-rums dels cafès sobre si "en Fulano ara s'ha comprat un cotxe nou o en Sutano s'ha fet una casa nova", la memòria i la història posarà cadascú al seu lloc. A més a més, els qui creguin en Déu, en aquest cas, poden esperar la recompensa del Judici Final.

I és que tampoc no és mal de veure que n'hi ha que se n'han anat i ara tenen solars i cotxes nous. I Déu sap les coses que no sabem (ai, si un dia se sap tot!), perquè, si s'han embutxacat, no vol dir que això surti tot d'una. Generalment, passen un parell d'anys per a veure el volum d'enriquiment. Llàstima que n'hi hagi que només vulguin xupar duros i "entrar" qualche conegut dins l'Ajuntament.

"Però això ha estat així sempre", n'hi ha que diuen. Molt bé, idè, així seguirem, dic jo, si és això el que vol el poble.

Me sabria greu no fer esment que també hi ha polítics bons, i n'hem tengut més d'un, aquesta legislatura. Pens ara, per exemple, en dos homes de diferents partits, intel·ligents tots dos, bones persones, i capaços de dur endavant un Ajuntament com el nostre. Llàstima que no s'entenguin i que alguns dels qui els van a darrere...

I per a posar un exemple d'allò què han fet parlaré només de la cultura. Quin temps fa que no hi ha un acte cultural en el

Opinió

nostre poble? I com n'hi ha d'haver, si a la banda de música no li ha quedat més remei que haver d'assajar al casal de cultura? I per altra part, com és possible que cap Ajuntament hagi fet res encara per mirar d'adquirir el cinema de Can Verga per a fer-hi el teatre municipal i la fàbrica d'en Felicià Fuster per a fer-hi instal·lacions culturals, entre d'altres coses?

Res!, sabeu què és res?, idò això és l'avanç de Santa Margalida aquests darrers anys. He mantingut sempre que, amb el potencial econòmic que té aquest municipi, podríem anar darrera Calvià i Alcúdia, i no parl del desgavell urbanístic (que ja ens basta!) sinó dels serveis, de les possibilitats, de les alternatives... que s'ofereixen en aquests municipis.

I és que, com heu vist, no hem tengut massa sort, la gent de Santa Margalida, amb els nostres polítics. I el mal, i creis-me que em sap greu reconèixer-ho, ha estat -en part- Can Picafort, que ha estat com una mena de coca que, fa més de 20 anys, es comencen a repartir un esplet de personatges. I no han deixat res per verd, en podeu estar ben segurs. Tot s'ha repartit entre els qui encara duen el cotarro. I no els ha importat pensar què ens havien de deixar a nosaltres, els joves. Perquè jo vos deman, politiquetxos, quin futur ens heu preparat, durant aquests 20 anys?

Jo faig una aposta pels qui ara som joves, que realment tenim la clau de la política mar-

galidana. Ja sé que el desinterès dels joves cap a la política permet als polítics de tenir la paella pel mànec, però que no vagin confiats. Ja sé que els veuen grenyuts, fora afaitar, damunt motos, aperduats, vagos... però podeu estar segurs que un dia o l'altre s'hauran de banyar el cul, encara que sigui perquè no els queda més remei.

La gent està desil·lusionada. Va a votar i no aclareix res. Si no hi va, ja tenim morros dels polítics. I si hi va, com que hi ha tants de partits, resulta que tant mateix -guanyi qui guanyi les eleccions- comanden els més petits, perquè no queda més orgues que haver de pactar. Hi ha solució, a aquest drama? Record que el regidor picaforter Sion Salas un dia em va dir: "el sistema millor seria que, de tots els regidors elegits, es formàs un equip on tothom tengués una funció, fora oposició, tothom a governar. Així s'acabarien els estira i amolla". A Alcúdia ho han fet, i fins fa poc no els ha anat malament, però no sé si és la solució per a Santa Margalida on, a més a més, molta de gent que realment podria anar a llista perquè estan preparats, no hi volen anar. Sembla mentida, però encara hi ha allò de "no m'hi puc ficar jo, en política, per mor del negoci". Observau un altre fenomen dins

aquesta cultura de la por de què vos parl en aquest article.

No hi haurà, tampoc aquesta vegada, cap alternativa vertadera. La majoria de gent ja ha anat qualche vegada a llista, i dels qui no, dels realment nous, sembla que no estan massa espavilats.

La situació es pot començar a solventar si, com crec que passarà aquesta vegada, ja hi ha més pocs xotets de cordeta. Això és important, perquè quan parl de xotets no només em refereix a la gent que té por i no se sap imposar, sinó a aquells que se'n foten de tot perquè els ho han donat sempre menjat. Crec que, tot i veure clarament que la situació en el nostre Ajuntament no serà massa diferent de l'actual, la gent ha perdut la por, ja n'hi ha més pocs que es deixin manipular, i per això la gent anirà a votar, i tard o prest els joves exigirem passar comptes. En podeu estar segurs.

("Però nosaltres ja no hi serem", deuen haver pensat ara mateix els polítics que m'han llegit. Aleshores sí que ens haureu fotut ben fotuts).

Mateu Ferrer

P.D.: És vera que tothom pot posar la papereta que vulgui dins el sobre, però abans de tirar-la dins l'urna haurà hagut de patir una por psicològica, que comença des del moment que els polítics van a demanar el vot casa per casa, en allò que jo entenc que per a molts és una intimidació. ▀

Quin turisme volem?

Benvolgut senyor director.

Hem permetreu unes paraules i vos pregaria la seva publicació.

ARA que s'acosta dia 13 de juny potser seria ben encertat fer una mica de reflexió. Som un Naturalista preocupat per la conservació del medi ambient i de la naturalesa, ja sé que potser demanar responsabilitats als irresponsables és una manera com qualsevol altra de perdre el temps i tal vegada de les més frustants, però em complau pensar que això contribueix a la reflexió social.

Ara com ara, en aquestes darreries del segle XX a les Balears, i fent especial menció al nostre terme, és impossible viure sense tenir una relació fonamental amb el turisme. Pensar-hi, parlar-ne, és un deure social. No hi posem cap dubte que les nostres illes, dels autèntics illencs de naixença o sentiment, avui, són com són per tot un conjunt de factors i agents. I, sense cap dubte, **el turisme és el factor que ha trastocat i revolucionat la vida illenca**. El turisme té un pes preponderant. **Econòmic**, sí, però no sols econòmic, també **socialment, culturalment i ambientalment** és decisiu i cabdal.

El Turisme i el medi ambient estan lligats, interrelacionats de manera inseparable: si aquest es deteriora, el turisme es deteriorarà. Si arriba a morir, el turisme morirà.

L'altre dia, navegant per internet, cercant la increïble pàgina web de Santa Margalida, *lavila.org*, també vaig trobar la de la Conselleria de Medi Ambient i Ordenació del Territori i Litoral del Govern Balear.

Sembla que el nostre govern, incentivat i motivat per una forta demanda d'associacions ciutadanes i ecologistes, ha decidit fer una petita passa endavant: **No es construirà un sol hotel nou a les Illes Balears, si no és per substituir-ne un altre.**

Afirmava amb paraules textuals: *"El paisatge és la base de la nostra economia. La nostra font de riquesa és l'entorn. L'antic model ha deteriorat el territori. Amb serenitat hem de recuperar-lo i reciclar-lo amb els conceptes més moderns de desenvolupament"*. Ja és ben vera que els nostres polítics es preocupen del medi quan la natura comença a ser un bé escàs i quan els problemes, normalment fruit de l'activitat econòmica dominant, el turisme en el nostre cas, són ja tan importants que amanacen directament la seva continuïtat o equilibri.

Senyor director: Jo em deman són aquestes paraules una realitat del vertader pensament del PP de les Illes o són pura imatge Matusiana (Jaume Matas) pro eleccions, una bella façana per vendre una casa en runes dia 13 de juny?

A mi em costa creure aquesta retòrica, quan **amb vint anys de PP en el Govern Balear sols s'ha destruït, s'ha maltractat, s'ha superexploitat sense pensar si el model deteriorava el territori o no**. Potser ara qualcú els ha obert els ulls i l'enteniment...

Han Creat les DOT, *Directrius d'Ordenació del Territori*, un instrument per a la nova gestió del territori que ha estat proposada i que defineix els criteris als quals han d'ajustar-se les administracions. Estan basades en el desenvolupament sostenible, el manteniment de qualitat ambiental, la consecució de balanços ambientals positius...

El turisme és un dels seus elements centrals, i en les Directrius es parla de requalificar l'oferta i integrar el turisme en el model tradicional urbà, així com preservar la identitat pròpia i el patrimoni cultural i natural.

Esperem que tot això no quedi en paraules de clovella d'ametlla agra, sinó que siguin conseqüents, amb actuacions tangibles i que realment avancem cap a un turisme sostenible: el turisme que volem.

Tots voldríem viure millor, que no necessàriament vol dir pujar el nivell de vida, sinó millorar la qualitat; per tant, el turisme sostenible és això: combinar l'excel·lència en l'oferta turística amb l'excel·lència en la qualitat del medi natural.

Un autèntic pla de desenvolupament turístic sostenible

Opinió

hauria d'incloure actuacions més compromeses en tots els àmbits:

- Reducció de renous, (contaminació acústica).
- Manteniment de la qualitat ecològica de les platges.
- Eficiència i estalvi energètics.
- Recollida selectiva dels residus i el seu reciclatge.
- L'ús racional de l'aigua.
- La seva depuració i reutilització.
- La gestió dels espais naturals protegits.
- La millora de la qualitat del

paisatge.

- La comercialització i oferta dels productes propis de la terra.
- La utilització d'energia renovable, com la solar.

Realment, **el futur del turisme descansa en la incorporació de la gestió mediamiental en el producte turístic i el desenvolupament d'un turisme respectuós amb l'entorn** es presenta, a més, com una exigència ciutadana.

Per acabar voldria dir que el

turisme convencional de sol i platja causa greus impactes tant ecològics, socials, com econòmics.

El turisme sostenible no sols ha d'assegurar el respecte al medi natural i ésser viable econòmicament; també ha de preservar la identitat cultural dels pobles i regular tant el fluxe turístic com la manera de fer aquest turisme. És necessari l'alternativa, és necessari el canvi. ▀

Un Vilero

PENSAT I DIT

La imatge i la paraula

Cristòfol Zuetglas Tous

Que farien els dirigents de qualsevol casta sense els funcionaris o col.laboradors eficients? Que ho preguntin als darrers quatre o cinc batlles que hem tengut per devers La Vila.

En Tofol Calet, procedent d'una saga de funcionaris municipals, sap com ha de fer la seva feina, però, haver de caminar per la corda fluixa que paren els distints polítics de torn, comporta una sèrie de perills i de riscos i sols ho pot aconseguir, sense pegar-se qualque morrada, qui té un elevat sentit de l'equilibri i del malabarisme i, sens dubte, en Tofol els té.

En Tofol ens recorda aquells homos-orquestra que tocaven a la vegada una sèrie d'instruments, cosa ben difícil, però que, malgrat les dificultats, sap com ha de sonar-los per aconseguir una melodia.

Dibuix: Antonia Calafat

Baguettes - Berenars - Menú Diari

C/. Eng. Felicià Fuster, 15 - Tel. 971 85 60 19 - Santa Margalida

ELECTRÒNICA CID

Venda de T. V. Color i Electrodomèstics en General
Primeres Marques
Servei Tècnic Ràpid

C/. Alba, nº 1 - CAN PICAFORT
Tel. 85 06 14

C/. Jovades, nº 33 - STA MARGALIDA
Tel. 52 32 10

**DISTRIBUCIÓ PAPERERIA
MATERIAL ESCOLAR I D'ESCRITORI
REGAL INFORMAL
ARTICLES DE NADAL I CARNAVAL**

ALMACENES
Galmés, s.a.

C/. Miquel Ordinas, s/n.
Tel. 971 52 31 33 - Fax 971 52 36 18
SANTA MARGALIDA

Portes, persianes, vidrieres i falsos terrats en fusta i PVC
Passamans, mobles a mida i fusteria en general
Mobles de cuina, bany, hogar i complements de decoració.
Projectes d'interiorisme

Fusteria mecànica
C/. Miquel Ordinas, 25

Exposició i venda de mobles
C/. Miquel Ordinas, 31-33

Tel./Fax 971 52 31 45 • SANTA MARGALIDA

Rums-Rums, notícies i xafarderies

GERMANETS, no sabem si vos recordau d'aquesta **guarda de xafarderots**, ja fa temps que no deiem res, però ara, com que vénen les eleccions i els polítics es deixen veure, també nosaltres sortim a pasturar, com els caragols quan cauen quatre gotes.

ELS POLÍTICS I LES PROCESSIONS

L'ALTRE dia ens contaren una anècdota: Sembla ser que un regidor municipal del temps d'en Franco (s'altre mostatxut), es queixava o bravejava, això no ho sabem cert, de que ni ells ni els batles d'aquell temps no cobraven res. Un que l'escoltava li va dir: "I lo que guanyes just que et vegin a la processó del Corpus amb sa mudada i sa corbata?".

Els polítics d'ara sí que cobren, i també van a les processons amb la mudada i la corbata sense que els convidin, -aquells hi havien d'anar tant si volien com si no- així que els d'ara guanyen doblement.

Aquests xafarders pensam que, tal com un batle va tenir la lluminosa idea de poca durada- que els polítics anassin a la processó de la Beata vestits de pagès, també podrien anar a les de la Setmana Santa vestits de cucua.

Però és el que va dir un: "Així no els veuríem la cara".

LA DIADA CICLISTA

LA diada ciclista que se celebra cada any a La Vila també és com una mena de processó amb carrosses de dues rodes i ve a ser un mostrador polític: quan l'organitzava la Penya del Barça hi anava tothom, quan el batle era del PSOE hi anava molta gent del PSOE i quan l'organitza l'ajuntament del PP i ha manco gent del PSOE i més gent del PP. És ben per demés, en aquest poble deim que no volem saber res dels polítics i d'una manera o de l'altra ho polititzam tot. Ja ho val! Ens perd la passió, n'hi ha un ací que diu que la política és el veritable esport nacional. Massa raó té.

MOLTS DE BATLES

A la Vila, ja fa estona que no hem tengut un sol batle per a tota una legislatura, i pel que sembla podem ben bé anar pel mateix camí, almanco si ens hem d'escoltar els caps de llista de les distintes formacions polítiques que es presenten a les eleccions municipals: tothom ha de ser batle o "ganes en tenia es porc d'aglans i no en va ser any". És el que ens va dir un polític en exercici: "Vos heu temut que es presenten com a cap de llista tres que ja han tocat cadi-

ra? Deu esser que els ha agradat". Hi ha un refrany que diu que "per massa pa no hi ha mal any", però per massa batles pot ser que per a la Vila sigui com una mala anyada.

SENYALS DE TRÀFIC

AQUESTS xafarders anam com a desbaratats quan hem de donar voltes per dins la Vila per tal de badar, que és la nostra feina, anam per un carrer i de sobte: "Uep! per aquí no podem passar" ens donam la volta i altra vegada: "Per aquí és direcció prohibida" i així un carrer sí i l'altre també. Ens han dit que els senyals de tràfic els han comprat a preu de "saldo", per això n'hi ha tants. Després de dues voltes per la Vila acabam més marejats que si ens haguéssim begut una botella d'herbes. I casi cada dia els canvien, prest hauríem de mester un mapa per anar de la Creveta a l'Abeurador.

ROTONDES I ESCUTS

A l'entrada de Can Picafort i de la Vila hi ha plantat dos escuts de pedra perquè hi fan "guapo", però el que no entenen aquests xafarders és perquè la rodona de Can Picafort sembla un jardí de senyors i la de l'entrada de la Vila una rota mal garbada. Si hi ha doblers per posar l'escut, també n'hi hauria d'haver per arreglar i sembrar adequadament

l'espai on hi està posat.

"ARA TOCA MALLORCA"

PEL que sembla, Unió Mallorquina i la seva Presidenta, Maria Antònia Munar, fins ara no "tocaven Mallorca" i ara, com manifesten en el seu cartell electoral, o s'han refet o han cobrat seny i ja "toquen Mallorca".

EN MATAS

9.00 A.M. VISITA DEL PRESIDENT DEL GOVERN: QUE no el vareu veure? tan simpàtic, tan amant, tan polít, tan "pret a porter"...el nostre president. Va venir a la vila i passà com un fibló, ens demanà com anava, "bé va, bé va,..." que l'hi havíem de dir si tan mateix no ens escolten? i ens va donar la maneta a tots, un per un, els qui no hi eren els va anar a cercar i no se'n salvà ningú,...bé ara que hi pensam,... a tothom no, perquè ni va haver uns que no li volgueren dar la mà i a més li digueren "pocavergonya"!... i nosaltres que pensavem que li havíem de dir "honorable".

9.00 P.M. VISITA DEL CANDIDAT DEL PP:

Però el vespre tot tornaren a ser rialles i copets a l'esquena, va convidar a sopar a tothom, i això, a la Vila, sabeu que en dona de punts...!)

La Guarda de Xafarders

Homeopatia

FA ja molts d'anys que la **medicina Homeopàtica** es va creant el seu propi mercat dins el món de la medicina, com una alternativa, de merescut respecte i prestigi dins el món científic, a molts països europeus és reconeguda com una especialitat més de la medicina.

A la medicina homeopàtica, se la definit com l'alternativa a la medicina Alopàtica o tradicional, de la qual no es discuteixen els seus beneficis que són molts, però també hi ha moltes coses en ella que s'obli- den; ningú no discuteix que les persones són essers humans, per la qual cosa un no pot deixar de banda l'esser per tractar només el físic, al cap i a la fi tots som una mateixa cosa, el físic simplement exterioritza el nostre interior.

El cos humà, el que nosaltres veiem, té una altra part que no és visible: l'"esser", és un binomi que va junt, és inseparable. Totes les coses tenen un contrari, el sol la lluna, el blanc el negre, etc. nosaltres tenim el que és visible (el cos) i el que no ho és (l'esser). Qui ha vist mai una alegria? i una tristesa? És l'esser que ens fa persones, el cos simplement l'acompanya.

Si llegís aquestes línies un científic, que creu que la vida és simplement néixer i morir, segur que pensaria que no tenen cap casta de coherència

(la veritat és que és ben lliure de pensar-ho com jo d'escriure-ho), dic això perquè, darrerament, dins la societat on vivim, només el que és científic hi té cabuda. El que és clar és que la vida la tenim i la ciència ens ha d'ajudar a millorar aquesta vida, això no ho posam en dubte, la ciència ha d'aconseguir que visquem millor i permetre que l'homo se superi a ell mateix, com un ésser intel·ligent que és, però el que no ha de fer és ignorar la part més important d'ell mateix: el seu ésser com a humà.

A partir d'aquest principi s'han desenvolupat moltes tècniques medicinals, sobretot al món oriental, on totes cerquen la visió holística de la salut, on l'homo no és tan sols un conjunt de gens, cèl·lules, òrgans i sistemes, a més de la part física i material també té energia (emocions i sentiments positius o negatius, que després, d'una manera o altra, exterioritza), és per tant ment i també esperit, la suma de tots aquests punts forma l'esser humà, el qual podem veure que és un conjunt inseparable.

D'aquí treim la conclusió que el cos físic és un reflex fidel del que succeeix a la nostra vida interior: pensaments, actituds i sentiments; per tant, la recuperació de la nostra salut

no es completa mentre ens limitem a tractar la malaltia de forma fraccionada, és a dir, només en alguna de les seves parts.

Per exemple, difícilment recuperarem amb èxit un problema del fetge si només ho tractam des del punt de vista físic, el que s'ha de fer és tractar també l'actitud negativa que el va bloquejar, així com el problema o conflicte que va generar aquesta actitud negativa. Cada dia és més evident que la majoria dels problemes que sofrem a nivell físic, ja sigui mal de cap, mal d'esquena, asma, insomni, estrès, alteracions menstruals... estan relacionats amb els problemes que vivim a un altre nivell com l'emocional o psicològic, alguns dels quals s'arrosseguen des de petits, com gelosies, pors, fòbies, inseguretats, manca d'autoestima o d'autoconfiança, etc.

És molt freqüent trobar darrere malalties relacionades amb el fetge, conflictes emocionals de tristesa, o darrere de problemes de la vesícula biliar, la ràbia, colera, etc; així com els problemes relacionats amb els òrgans genitals, ja siguin alteracions de la regla o dolors menstruals, ens hi trobam desenganys, penes, o altres preocupacions.

Afortunadament, avui en dia, es disposa de tècniques que ens ajuden a trobar resposta per a aquesta cara amagada de la malaltia i experts metges que han optat per aquest mètode clínic, de cada vegada més important. En definitiva, **cercar el vertader origen d'aquella alteració física**, donant-li al físic la teràpia adequada, és la base d'aquesta visió holística de la vida.

Per acabar, empraré les paules d'un gran filòsof contemporani, segos ell: "Els pensaments es converteixen en paraules, les paraules es converteixen en accions, les accions es converteixen en hàbits, els hàbits es converteixen en caràcter i el caràcter es converteix en el Destí."

Inene Mas Roig

OFERTES DE TREBALL

•APRENTA DE DEPENDENTA (16-18 anys)•

•APRENT D'IMPRESSOR (16-18 anys)•

INTERESSATS DIRIGIU-VOS A:

C/. Enginyer Felicià Fuster, 21
Tel./Fax 971 52 32 44
07450 SANTA MARGALIDA

*Estam al seu
servei en tot allò
referent a
papereria i llibreria*

**MATERIAL D'OFICINA
MATERIAL ESCOLAR
LLIBRERIA**

C/. Buenavista, 78 - Tel. 85 17 82 - Can Picafort

Bar Can Maco

DES DE
1933

PÇA. S'ABEÛRADOR, 5 - TEL. 971 52 32 23
07450 SANTA MARGALIDA

**ECONOMISTA
ASESOR FISCAL**

**GESTORIA
ADMINISTRATIVA**

SEBASTIÁN PASTOR PERELLÓ

GESTIÓN ADMINISTRATIVA, FISCAL, LABORAL Y CONTABLE

Costa i Llobera, 26-B - 07458 CA'N PICAFORT
Tels. 971 85 00 66 / 971 85 00 38 - Fax. 971 85 10 86
E-mail: gestoriapastor@cinal.com

ESTELRICH & ESTELRICH

TIEN 21
Especialistas en Electrodomésticos

C/ Miquel Ordinas, s/n.
07450 Santa Margalida - Mallorca
Tel. 971 52 35 25
Fax 971 52 36 46

Per no perdre el nord

L'ÚNICA possibilitat de supervivència per a les comunitats lingüístiques amenaçades és de "pensar-se" en bloc i dissenyar conjuntament les estratègies de normalització i de recuperació cultural. Les llengües minoritzades acostumen a estar sotmeses a una pressió disgregadora constant, amb la qual cosa es dificulta l'acció solidària dels parlants d'aquesta llengua, es redueix el "mercat lingüístic propi, creix el complex de "ser poquets" i s'activen els sentiments d'impotència que sempre acompanyen aquests fets socials.

Si això que hem afirmat és cert per al conjunt dels Països Catalans, encara ho és més en el cas de Mallorca, i l'evidència es converteix en urgència política i social en el cas de l'antiga capital del Regne de Mallorca, Perpinyà, i les comarques catalanes que l'envolten. Mallorca, amb una població d'unes 700.000 persones, aporta a la comunitat lingüística catalana un contingent humà reduït: per molt que hi sumem la població de les altres illes, els catalanoparlants illencs no ens bastam per construir una cultura nacional completa i normal; separats del nostre àmbit lingüístic, els illencs continuarem essent un poble subordinat i minvat. El mateix podem dir de

les comarques del nord: amb una població de 240.000 persones, essent els catalanoparlants ja minoria en el seu propi territori, i sense oficialitat de la llengua, és impossible que el català hi sobrevisqui sense la implicació i la solidaritat activa dels altres catalanoparlants, els que encara no vivim una situació tan dramàtica.

És absolutament imprescindible, per al nostre recobriment nacional, restablir els vincles simbòlics i humans amb la nostra gent, de les Alberes al riu Segura, i del Cinca a Maó. Però és igualment imprescindible que la nova disposició mental es tradueixi en iniciatives cíviques que permetin de restaurar el nostre espai nacional. Ens cal anar junts, ara com fa sis-cents anys, quan Ramon Muntaner ens alertava, lúcidament, que la fragmentació de la nació catalana ens faria desaparèixer dels mapes i de la història. Amb l'exemple de la mata de jonc, el nostre cronista compara ca nostra amb una mata de jonc que, si té els brots separats, fins un nen de nou anys desfarà la mata sencera arrencant els brots un a un; però si la mata es manté unida, ni vint homes fent força alhora no podran arrencar-la. La lliçó del nostre cronista és avui més vigent que mai, i els

que estimam ca nostra tenim la obligació d'estar a l'altura de les circumstàncies. És per això que fa uns anys vam constituir L'Associació d'Amics de la Bressola, una entitat de suport a l'ensenyament català (en llengua i continguts) a Catalunya Nord.

La Bressola és una entitat cultural que neix a Perpinyà l'any 1976, amb el propòsit de recuperar la llengua a través de l'escola. La primera escola s'obre com a parvulari, amb cinc alumnes (dos d'ells fills de la mestra), al garatge de la clínica vetrinària de la carretera d'Elna. Era la primera vegada, des del Tractat dels Pirineus (1659), que es feia ensenyament en català. Ningú no donava un duro per la continuïtat de l'experiència, però la Bressola aguantà: en una situació de quasi-il·legalitat i finançant l'escola amb quotes de socis, rifes i concerts de cantants nordcatalans. L'any 1982 la Bressola va fer un pas endavant i va crear una escola primària a Perpinyà, després es van obrir escoles a Prada i Nyils. L'any passat es va obrir un centre al Soler, i enguany s'ha obert una nova escola a Sant Esteve. La Bressola ha aconseguit créixer amb dificultats enormes: l'any 1985, el Tribunal Constitucional va bloquejar la integració de les

escoles catalanes a la xarxa pública; l'any 1986 arribà la dreta al poder i proposà un concert amb un percentatge d'ensenyament en francès; la Bressola s'hi negà, perquè la llengua és innegociable, i l'Estat francès retirà les subvencions. De llavors ençà, la Bressola ha sobreviscut com ha pogut, i recentment la situació ha millorat. L'any 1995, l'Estat francès es va comprometre a finançar totes les escoles catalanes a partir del cinquè any de funcionament. A hores d'ara, l'Estat ja paga els salaris del professorat dels centres de Perpinyà, Prada i Nyils; però necessitam diners per mantenir els centres del Soler i Sant Esteve i crear-ne de nous. Ara, França haurà de mantenir totes les escoles que siguem capaços de crear i aguantar durant cinc anys. Per això demanam a persones, entitats, empreses i institucions que s'adhereixen als Amics de la Bressola amb el compromís de pagar una quota durant cinc anys. En aquesta revista trobareu una butlleta per subscriure-us-hi, individualment i col·lectiva. Animau-vos, perquè la supervivència de la llengua catalana en el nord (el nostre nord) depèn de tots els que la parlam. ▀

Joan Cabot Calçapeu.

delegat de l'Associació d'Amics de la Bressola a les Illes

Hipertensió

HTA

LA Hipertensió Arterial (HTA) es dona quan la pressió arterial (PA) es manté elevada per sobre dels valors normals, que són: en un adult jove, pressió màxima de 12 i mínima de 80. La Hipertensió és el primer motiu de consulta mèdica i farmacèutica, a més de ser una malaltia mal coneguda, ja que la majoria dels malalts ignoren que la pateixen, perquè en les seves fases inicials no presenta símptomes, per la qual cosa el malalt tendeix a cercar atenció mèdica quan ja hi ha un mal orgànic.

També és una malaltia mal tractada, la raó és perquè és de per vida, la qual cosa porta a què el pacient s'oblidi del que ha de prendre, es cansi i abandoni el tractament.

L'HTA és reponsable de la majoria dels accidents vasculars cerebrals i de malalties coronàries. El tractament de la Hipertensió depèn de l'edat del malalt de la tasa d'HTA, de l'existència d'altres malalties, com diabetis, colesterol, obessitat, entre d'altres; però bàsicament seran els següents:

1. Tractament no farmacològic
2. Tractament farmacològic

1-EL TRACTAMENT NO FARMACOLÒGIC és molt important i a vegades suficient per controlar la PA. Bàsicament consisteix en modificar l'estil de vida:

- a) Reduir el pes excessiu
- b) Evitar el consum excessiu d'alcohol
- c) Reduir l'ingesta de sal:
 - Llevi el saler de la taula
 - Redueixi l'ús de la sal en la preparació del menjar
 - Eviti els menjars i aliments massa salats.
- d) Realitzi exercici físic regularment, posi's en forma i coneixi el seu barri. Per exemple, en persones joves, córrer durant 30 minuts, tres vegades per setmana. En persones majors caminar 30-45 minuts, 3-5 dies per setmana.
- e) Deixi de fumar, no embruti els seus pulmons.
- f) Eviti els greixos.
- g) Redueixi l'estrés, res ni ningú no és imprescindible.
- h) És interessant conèixer els aliments que ajuden a controlar la Hipertensió:

*El **potassi** és un mineral que controla i prevé l'augment de la PA, a més neutralitza l'acció de

la sal (sodi). Es troba molt concentrat en el fonoll, la carabassa, espinacs, tomàtigs, plàtans, albercocs i moniato.

*El **tè**, encara que sigui un estimulant, en quantitats moderades és ideal per a la Hipertensió.

***Alls**, el seu consum moderat redueix la PA.

***Llegums, soja, mongetes i llenties**, són molt riques en potassi, per la qual cosa regulen la tensió.

*La **fibra del germen de blat, taronja i civada**, és beneficiosa per a la PA.

***Carxofa**, té un efecte diurètic que regula la hipertensió.

*La **taronja** equilibra l'excés de sal, a més ajuda a compensar la pèrdua de potassi que es perd amb les medicines reguladores de la Pressió Arterial.

2-TRACTAMENT FARMACOLÒGIC, es realitza quan el que hem dit anteriorment no sorteix efecte o no és suficient per baixar la PA. Se sol iniciar amb diurètics o betabloquejants, si no es controla, es canvia o s'hi afegeix un IECA. Antagonistes del CA, o altres. En qualsevol dels casos és un tema que no tractarem perquè sempre serà prescrit pel seu metge.■

Eulàlia Zuetglas Bennassar
Apotecària

SORTINT de la Vila pel carrer de l'Església, hi ha una davallada, amb una escalonada llarga que arriba fins a la carretera de Muro i, just travessant la carretera comença un camí veïnal, de carro, que deu esser tan vell com és la Vila mateixa, per de prompte sempre l'he vist marcat igual que avui.

Aquest camí que comença just a baix i darrera l'església, davalla tot dret cap a la Síquia Reial, la travessa i arriba, pujant costeta, fins a les cases de Castellet entre els termes de Muro i la Vila.

Aquest camí, en la primera tirada abans d'arribar a la Síquia Reial, pega i travessa la carretera de Santa Margalida a Llubi, Inca i Ciutat, carretera posterior al camí que ara fa uns cent anys que la feren.

La primera tirada, des de baix de l'església fins a la carretera, li diuen "camí des Molí d'en Serra", perquè, davallant a mà dreta, hi ha un molí que el va fer aixecar l'amo en Joan Serra (Llubiner), que ja en tenia un altre més alt i més gran, a la part més alta del poble, a Son Femenia, al camí de Maria. Aquest segon

molí, aixecat pel moliner Serra, fou el darrer molí de vent que es feu a la Vila i, actualment, no en queda més que la torre buida, perquè fa poc varen vendre la màquina, moles i demés, a un antiquari de Ciutat que no sé que li diuen. He conegut bé l'amo en Joan, homo formal i pietós, devot d'anar a missa primera els dies feiners, sempre amb la pipa encesa, que tenia un carro amb una esquella penjada a una verana, per anar a cercar que moldre per tornar-ho una vegada molt.

En haver travessat la carretera d'Inca, venia la Síquia Reial i també la travessava, bé baixant per dins la síquia o per un pont que hi havia, que li deien "es pont des Vicari", un pont la mar d'original, amb una volta molt prima de pedres molt petites que semblava no poder aguantar res ni tenia defenses als costats. Els carros en passaven per damunt sempre que la síquia duia molta d'aigua. Pel fet d'haver-hi només aquest pont en tot el camí li deien "es camí des pont des Vicari".

El pont del Vicari, en arribar a finals d'abril que el fret fugia i encara la Síquia Reial duia aigua, era punt de reunió i jugador dels al.lots de l'escola, que anaven allà i sempre trobaven una porrrassa de fulles ben estufades que feien servir per fer barques, ben cosides amb agulles d'espines d'esparraguera; per pal li posaven un bastonet i les amollaven a l'aigua que les se'n portava per avall i "adiós" barqueta,

però en feien de noves fins que estaven cansats, llavors es provaven a córrer de cap a la Vila, fins que arribaven al començament del camí, on hi havia una síquia que només rajava quan plovia i que travessava la carretera de Muro. Aquesta síquia tenia un portal ben alt, però tombat, amb unes rebranques de pedra ben picada que cridava l'atenció, allà els al.lots s'esquinçaven els calçons llenegant per damunt aquelles pedres; eren els "llenegadors de baix de sa costa" que tots els al.lots del poble coneixien i on tots anaven a divertir-se, baixant per llenegar i rossegant-hi les anques.

Avui no en queda ni una pedra del que era el Pont del Vicari, en el seu lloc hi ha un nou pont en totes les de la llei pel que hi poden passar carros i camions de catorze rodes, no hi ha un redol pels al.lots baixar a l'aigua i jugar amb barquetes de fulles de porrrassa que mai no s'aneguen. Els "llenegadors" avui estan tapats per esbatzers i altres herbes; en els nostres dies els tenien ben lluent.

En haver passat la Síquia Reial, hi havia un bon redol de quarterades de terra bona i mollerica, on d'hivern s'hi feien molts de bassiots i hi compareixien animals d'aigua, com eren les fotges, per això li deien el camí de Son Fotja i encara ara li diuen.

Pujant per amunt, a mà dreta, dins el mateix camí, hi havia oms que neixien i creixien tot-

La Vila abans de 1925

sols, feien poques branques i una soca llarga, eren de l'ajuntament. Els oms eren arbres molt apreciats pels fusters perquè eren la llenya millor per fer braços de carro nous, o per adobar els vells que es rompien i altres ormeigs de foravila. Per causa d'aquests oms tan apreciats pels fusters per no haver-n'hi en lloc més de la Vila, al camí li deien el camí dels Oms.

Oms n'hi havia per tot Europa, fins que devers l'any trenta aparegué una plaga d'escarabats que matà molts d'arbres i si no li posen remei acabarà prest amb els oms.

Els oms donaven terra fressa que, essent bona per conrar ha

fet que desapareguessin, quedant-ne únicament als marges de qualque hort, a voreres de camins i en el greny de síquies i torrents d'on són molt mals de treure.

A Ciutat hi ha el carrer dels Oms, sens dubte recordant la presència de tals arbres, a Petra hi ha un casal que li diuen Can Oms i a altres parts de Mallorca queden noms que recorden els oms, avui desapareguts.

Passats els oms, el camí passava per una finca dita Ses Sunyeres i per aquest confrontament li deien el camí de Ses Sunyeres. El darrer tram de costa, on acabava el camí ja devora les cases de Castellet, era el motiu de co-

nèixer-lo pel Camí de Castellet, que potser era el nom més usat.

Amb aquest nom acomiadarem aquest camí, que arrenca darrera l'església, devora els lle negadors de baix de sa costa, passant pel Molí d'en Serra, travessant el pont des Vicari, veinat de Son Fotja, sembrat d'oms, confrontant amb Ses Sunyeres i fins a les cases de Castellet, amb la costa sempre plena de macs rodons, bons i abastament per fer rodolar la gent per terra.

Així era el Camí de Castellet fa cents d'anys, podria millorar en qualque cosa, però hem d'esperar fins que llegui. ▮

Mn. Antoni Rubí

OBRA CULTURAL BALEAR

LA delegació de Santa Margalida de l'OCB, ha sofert una reestructuració, després de la dimissió dels anteriors president i vicepresident. El dia 16 d'abril es va celebrar una assemblea general, amb poca assistència de socis. Es va nomenar la nova junta directiva, que queda de la següent manera: president: Guillem A. Crespi,

vicepresident: Martí Torres, secretària: Antònia Calafat, tresorera: Maria Fornés, i un nombre no especificat de vocals.

La delegació es va estructurar en distintes àrees: Patrimoni ambiental: Martí Torres, cultura i llengua: Maria Antònia Santandreu, actualitat: Antònia Fuster i relacions institucionals: Guillem Crespi.

Durant l'assemblea es donaren els comptes de la delegació i s'exposaren les línies bàsiques d'actuació d'ara endavant.

La delegació farà arribar als socis

una comunicació dels actes que vagin programant.

Actes realitzats:

• **Diumenge, 21 de març:** Dia de l'Obra Cultural Balear, on se trobaren totes les delegacions de l'O.C.B. a Lluç.

• **Dimecres, 21 d'Abril:** Assis-tírem a l'obra de teatre: *La casa en obres*, que tengué lloc al Teatre principal d'Inca.

Actes prevists:

• **Diumenge, 2 de maig:** col·laborarem amb el correllengua, que aquest any passa per Santa Margalida.

• **Diumenge, 30 de maig:** Excursió a Sóller, on visitarem el jardí botànic, i el museu natural de Mallorca. Ben aviat vos donarem més informació. ▮

CRÒNIQUES DE SANTA MARGALIDA APAREGUDES A LA REVISTA

Foch i Fum

CONTINUAM amb la publicació de cròniques i escrits sobre la Vila apareguts a la revista **Foc i Fum** durant la dècada del 20.

1- 1923, març, 23
De Santa Margalida

NOLTROS son quatre noms i llinatges que feim a sabre a tots plegats, que un diumenge mos tragueren a defora d'un lloc sagrat, a pesar que de nosa no n'hi ferem mai més, llavor férem arresto per no voler creure es batle perquè vàrem anar a fer ses feines allà on ell no volia i hi ha també un companyero que fa les anits dins una caixa de dins una portassa que hasta un dia un missatge i un fill el fermaren a de dins amb bonès cordes i lo ndemà dematí sentíeu: Francesc, aixeca't; i el pobre Francisco que deia: no pue! I fins que l'amo el va anar a desfer perquè l'havia d'enviar amb passatgers an es tren.

A ses al·lotes des Pou de sa Garriga, a tot hora de sa nit les veuen damunt sa finestra. Què fan? No ho sé ni tampoc què volen fer. Hi ha un jove que fa d'empeltador, qui l'han nomenat s'animal de sa Cova de s'Ermita i per avui no deim res més.

*Francisco Avellà, Joan Mas,
Martí Catxo i Mateu Móra.*

2- 1923, maig, 11
Gloses de Santa Margalida

A la fi som en s'estiu
un bon temps per pescar anguiles
i és ben teva sa que enfiles
però has d'anar ben viu.

Diumenge dematinet
per davant cas manescal
una pudor colossal
va replegar es meu nasset.

En es carrer de sa Mina
hi vaig veure gran cucada
per ses cuixes aferrada
la me té qui allà camina.

I es vespre de vetlada
el gran Andreu vaig trobar
que no sabia enfilear
conforme una cucada
però qui fort s'exclamava
era es seu company Tià
qui volia disfrutar
amb sa gran caragolada.

Quant foren en es Povet
allà es varen detenir
començant a discutir
trobant que era de prestat
i pegaren tal xisclet
que quedaren sense vi.

Aquest Manuel Panderer
s'ha fet pescador d'anguiles
i sols agafa ses primes
a ses grosses no les té.

Manuel, Andreu i Tià
procurau altra vegada
fer ben neta sa cucada
si anguiles voleu pescar
i ja mai torneu parlar
de fer cap caragolada
que si aquesta no ha arribada
una altra no arribarà.

Un qui vos següia

3- 1923, juliol, 13
Avís de Santa Margalida

EN es carrer Major s'han alçades unes quantes coristes, que cantant cerquen fer xiflar a qualche errat de comptes, però com que es jovent ja les coneix i sap de sobra que fan més feina amb sa llengo que amb ses mans, se'n fan enfora i los diuen de verano. Si no s'esmenen vendran nom i fotografies.

També hem de cridar s'atenció a s'escolà, el qual toca la queda quant li cau bé o siga quant s'al·lota l'engega així que si ella no compra un rellotge ficao, mos hi haurem de posar en serio i serà gros.

Dos qui festegen.

4- 1923, agost, 3
De Santa Margalida

VAIG a donar una relació d'una jove que viu en es carrer de sa Plaça que estan a possessió i perquè plany molt es seu novio vaig a contar tot lo que han dit d'ell a una casa de sa Plaça que fan fideus; és molt gros lo que diu des novio, voleu sabre lo que diu? sa mare i sa filla major diuen que l'entretenen per donar mal de ventre a qualcun altre perquè tanmateix no el volen per res, per això segons diuen pes poble que va d'altres i trob que tant com volen esser no les és honra s'anar d'altres, perquè vaig veure un fet d'ella, sa porcella, que no li era honra

es fer-lo perquè casi el feren públic i ara vos contaré un poc lo que sé.

Un dia horabaixa que a caseva no hi havia ningú s'hi entrega un jove i perquè no el vessen el fa entrar per sa portassa que tenen davant de l'església i que ella aniria a obrir-li, podeu pensar que allà no en feren cap de bona perquè a ella li agrada tot, per lo tant no dic res més d'ella, ja podeu veure que és ella, és més poca vergonya que no pensau, perquè té barra per fer qualsevol cosa, però també te dic que es dia que em tornaràs anomenar et posaré com un linso, perquè ja has fet llarg.

Continuarà

5- 1923, agost, 9
De Santa Margalida

I ara en tenc un poc de sa segona que també moderi un poc amb so conversar que si no s'esmena acabarà amb una vegada, la faré aturar perquè ja

m'ha molestat unes quantes vegades i ten present que no has de ponderar tant amb sa conversa perquè segons me digueren és gros lo que dius de jo i te fas present que ses cotorres no són mallorquines i segons veig en tenim una en es poble de Santa Margalida i no importaria n'hi hagués cap, però si continues així jo també continuaré dient qui ets tu en es Foc i Fum, perquè si no t'esmenes cotorreta te posaré com un dos de basto que són tan allanguis, perquè és en tot que vols darte importància, però si penses que jo te'n donaré vas ben errada, que per una mocosa com tu i sa teva germana, i no serviu per res més que per fer befa de la gent, per això és que en vols fer des seu novio. (...)

6-1923, agost, 16
De Santa Margalida

ALERTA margalidans a ses òlibes peludes, tenen ses arpes crescudes i s'afullen com a cans.

O cosa parescuda em passà a mi s'altre vespre que sortint a cercar fresca per fora des poble, quant som en es creuer, de darrera es quilòmetre me surten dues òlibes peludes (que són més perilloses que ses de ploma o sia ses de campanar) les quals s'abraonen a jo, cercant deixar-me a punt de prendre un baño i jo anant me vaig veure aferrat per aquelles òlibes, també vaig aferrar i fort sa de davant, i la vaig embotonar, o millor dit, viceversa i quant sa des darrera va veure sa de davant vestida d'Eva (que per això vaig sabre que era una òliba peluda I ben peluda!) la de darrera prengué per amunt i me deixà a jo embotonat o viceversa amb s'altra.

Així és que ara sortiu es vespres a cercar fresca ses òlibes moven gresca i vos cerquen sa per... titura

Corresponsal novell.■

Jaume Escalés-Antoni Mas

BANCA MARCH

Passeig des Pouàs, 1 - 07450 SANTA MARGALIDA

Perruqueria Llinàs

TOT PER A LA BELLESA DELS CABELLS I DE LA DONA

BICOLORACIÓ • COLORACIÓ SENSE AMONÍAC
MOLDEJATS • RECOLLITS
LO ÚLTIM EN TALLS, ETC...

C/. Miquel Ordines, 13 - Tels. 971 52 38 20 - 971 55 52 80 - STA. MARGALIDA

Carduelis carduelis

I ja la tenim, la Primavera, a finals del mes de març, a ull de sol i a clucada de lluna. El cicle de la vida... les circumstàncies climàtiques, la nova primavera... Quan tot s'omple d'activitat vital, tot torna a començar: s'aparellaran mascle i femella, i la baula de la reproducció encetarà la llarga cadena de la vida.

Sols una mica de vent fa moure els arbres i l'herba verda dels camps de Santa Margalida, en els ametllers, que han deixat caure el vestit de neu de les flors per una mudada verda i atapeïda de les fulles, grans voladisses donen forma als esbarts de passarells, verderols i cadernerers; el verd i el groc intens del seu plomatge sembla que es confon amb les margalideres bordes de les carrerasses.

Així són aquests aucells petits i plens de color, plens de vida que acompanyen aquest canvi estacional. Però, centrem la nostra atenció al que més em captiva:

La cadenera, aucell de conreu és, com deia abans, un aucell petit, freqüentment acolorit. Groc, vermell, negre i roig, quatre colors que el distingeixen de la família dels fringàl·lids a la que

pertany, que constitueixen un dels grups més moderns i exitosos de l'avifauna actual. És un aucell gregari, especialment fora de l'època de cria, durant l'abril i el maig forma grans esbarts d'un centenar d'individus i bastant abundants. Són aucells d'àrees obertes amb vegetació arbustiva, com ametllers i garrigues.

La cadenera és un aucell que només arriba als 12 cm de longitud total. És probablement el fringàl·lid més conegut a les illes, ja que és l'aucell de gàbia més freqüent, encara ara a moltes cases de Santa Margalida.

En els mesos després de la cria, també formen esbarts ben nombrosos que cerquen pels camps de conreu formacions de cards, ja que són molt llèpols de les llavors d'aquestes plantes i a això es deu el seu nom científic de *Carduelis carduelis*. De fet, la gent encara recull les llavors de card per alimentar les cadernereres engabiades. A finals d'estiu és freqüent veure els camps de cards de les àrees conreades o de les voreres dels camins bellugant-se pel pes i per la incansable activitat recolectora de les cadernereres, en esbarts que inclouen els joves de

l'any, fàcilment distingibles per la manca de color i la màscara facial vermella, específica dels adults que, juntament amb les franges alars grogues, constitueixen les senyes d'identificació més característiques d'aquest aucell. La màscara de la cara és una mica diferent en extensió i forma entre els mascles i les femelles, però la distinció només és possible amb l'aucell a la mà.

Altres característiques remarcables són la mida i la forma del bec: és cònic, robust i gros, indicant sens dubte l'adaptació de l'aucell a una dieta fonamentalment granívora.

El cant de la cadenera consisteix en una successió ràpida, forta i sostinguda de refilets, frases i xiulets prims i líquids, no de massa musicalitat, però molt agradables a les nostres orelles. Altres reclams ben característics són els de vol: són senyals sonors que contribueixen a mantenir el contacte de l'esbart i altres més estridents quan preveuen un depredador a prop, són típics

de les espècies gregàries. El reclam de la cadenera és un xiulet molt líquid, que ens avisa de la presència del grup quan es desplaça volant de forma ràpida i compacta, amb ondulacions profundes i una mica erràtiques, a la recerca d'aliment.

Malgrat sigui una espècie molt abundant està protegida per la llei 4/89 de forma parcial, ja que es permet la captura per motius de tinença, amb prèvia autorització administrativa. La protecció actual no és, potser, tan rígida com hauria de ser, el furtivisme és molt freqüent; abans, fins i tot se l'exportava a la península per vendre i engabiar.

La cadenera no és l'únic fringàl·lit de les Balears. Altres espècies ben freqüents són: el verderol, el passerell, el gafarró, el pinsà i el trenca-pinyons; que potser un altre dia siguin el nostre punt d'atenció. ▀

Martí Torres Massanet

AUNTAMENT DE
SANTA
MARGALIDA

TELÈFONS D'INTERES

URGÈNCIES POLICIA LOCAL	971 85 19 09
URGÈNCIES BOMBERS	085
URGÈNCIES GUARDIA CIVIL	062
URGÈNCIES MÈDIQUES (UVI MÒBIL)	061
P.A.C. MURO	971 52 81 88
AMBULATORI INCA	971 50 28 50
HOSPITAL MANACOR	971 84 30 34
SON DURETA	971 17 50 00
AJUNTAMENT	971 52 30 30 / 52 30 50 / 52 31 08
	FAX: 971 52 37 77
JUTJAT DE PAU	971 52 30 01
BIBLIOTECA	971 52 38 95
TAXI CAN PICAFORT	971 85 07 23
GUARDIA CIVIL STA. MARGALIDA	971 52 30 22
SERVEIS FUNERÀRIA	971 52 32 81
AVERIES G.E.S.A.	971 88 00 77
INSTITUT STA. MARGALIDA	971 85 60 00
COL.LEGI ELEONOR BOSCH	971 52 34 31
ESCOLA VELLA	971 52 32 94
PARRÒQUIA	971 52 31 19
APOTECARIA STA. MARGALIDA	971 52 34 89

QUÈ CERQUES?

RESTAURANT

“S'ALQUERIA”

BATETJOS

NOCES

COMUNIONS

BANQUETS

Ctra. Santa Margalida a Ca'n Picafort, Km 2,5
Tel. 52 37 11 - Santa Margalida
